

Ielu deju
festivāls
Preilos

5. lappusē

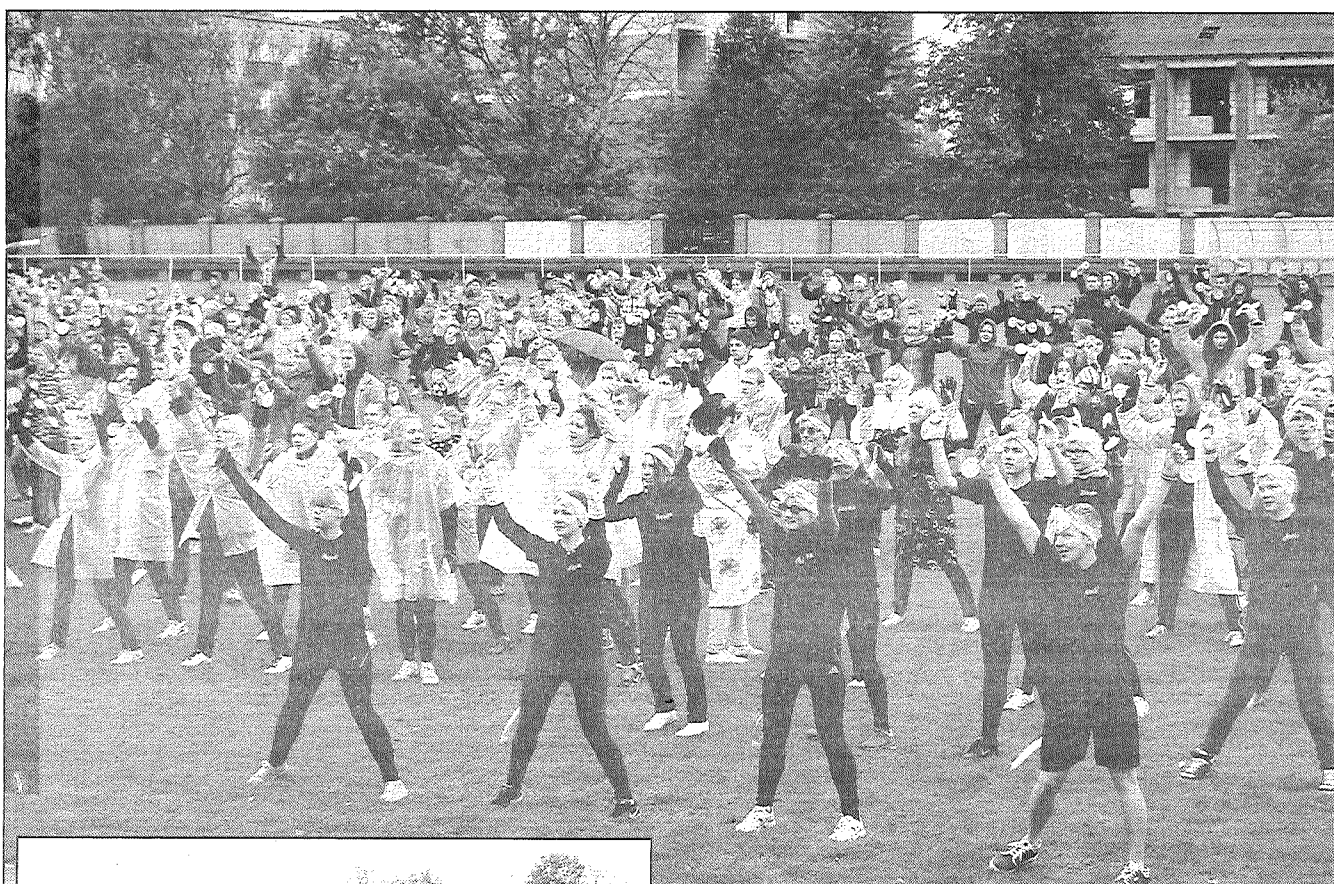
Miera un
valodu diena
Riebiņos

6. lappusē

Dūmvados
deg sodrēji

8. lappusē

Par spīti lietum — aktīva Olimpiskā diena

● Vairāk kā seši simti jaunu, enerģisku, atraktīvi ģērbtu un par spīti lietainajam laikam smaidīgu jauniešu pagājušajā piektdienā piepildīja Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolas stadionu. Viņi pievienojās kopīgajai vingrošanai, kas vienlaikus notika visā Latvijā, apliecinot, ka Latvija ir maza, bet ļoti sportiska valsts.
Foto: A.Šņepsts

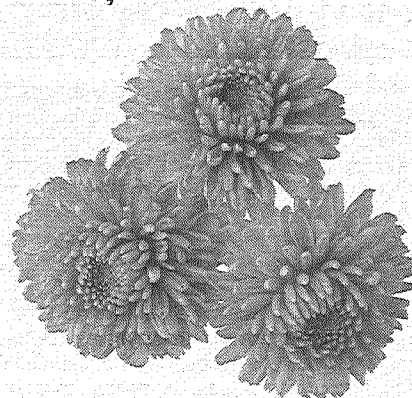
Pagājušajā piektdienā, 27. septembrī, visā Latvijā tika rīkota Latvijas Olimpiskā diena. Šogad sportiskā pasākuma moto bija «Esam sportiska ģimene». Aktivitātes tika rīkotas visos apkārtējos novados, tajās piedalījās lielākoties gan tikai skolu jaunatne, jo vecākiem tā bija ikdienišķa darba diena.

● Olimpisko karogu stadionā ienesa un mastā uzvilka labākie novada sportisti: Latvijas olimpiādes laureāte vieglatlētikā Anna Svetlova, vairākkārtējs godalgotu vietu ieguvējs Latvijas čempionātos vieglatlētikā Kārlis Sondors, Latvijas olimpiādes laureāts džudo Dāvis Pastars, vairākkārtēja ziemas olimpiāžu distanču slēpošanā un biatlonā dalībniece, bronzas medaļas ieguvēja biatlonā Ilva Valdone, Latvijas jaunatnes čempionāta futbolā dalībniece Paula Liniņa un viena no labākajām bērnu un jauniešu sporta skolas volejbola nodaļas audzēknēm Kristīne Litauniece.

Par spīti zemajai gaisa temperatūrai, lietum un aukstajam vējam Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolas stadionā jau ap pulksten 9.30 bija sapulcējušies Olimpiskās dienas dalībnieki. Preiļu 1. pamatskolas direktore Nora Šņepste informēja, ka kopā ar saviem klašu audzinātājiem un citiem pedagogiem stadionā ierašanās ap 460 skolēni. Savukārt Preiļu Valsts ģimnāzijas direktore Ligita Pauniņa ziņoja, ka Olimpiskajai dienai aktīvi gatavojušies, gādājot atraktīvus tērpus un aksesuārus, ap 200 audzēkņi.

Turpinājums 12. lappusē.

1. oktobris — Starptautiskā veco ļaužu diena

Aglonas novadā Sociālās aprūpes centrā «Aglona», tāpat kā iepriekšējos gados, Starptautiskā veco ļaužu diena tiks atzīmēta ar svētku koncertu. Kā pavēstīja centra sociālā darbiniece Inga Sprūģe, ciemos tiek gaidīta Aglonas kultūras centra folkloras kopa «Olūtenš» un citi pašdarbnieki. Šajos svētkos tiek sveikti arī paši vecākie pansionāta iemītnieki.

Riebiņu novada sociālās aprūpes centra «Rušona» iemītniekus 1. oktobrī pulksten 11.00 iepriecinās Riebiņu vidusskolas skolēnu folkloras kopas «Jumalāni» sagatavots koncerts. Centra vadītāja Inguna Rubane pastāstīja, ka pavāres sarūpēs pašu ceptu plātismaizi, lai visiem kopā pabūšanas brīži būtu omulīgāki. Ciemos tiek gaidīti arī pašvaldības pārstāvji. Bet vislielākā dāvana centra iemītniekiem un arī darbiniekiem būs vienā no korpusem kapitāli izremontētais sanitārais mezgls. Remontdarbi sāksies kuru katru dienu. Sanitārā mezgla modernizēšana notiks par Riebiņu novada domes līdzekļiem. Pēc tam labiercības būs ērtas lietošanai, un arī darbiniekiem būs vieglāk veikt iemītnieku higiēnisko aprūpi.

Līvānu novada alternatīvās aprūpes pakalpojumu centra «Rožlejas» vadītāja Gunta Jaudzema informēja, ka 1. oktobrī gaida ciemiņus — Rožupes pamatskolas skolotāju un skolēnu vokālos ansambļus ar koncertu. Ikreiz šajā dienā centrā ierodas un tā iemītniekus sveic Rožupes pagasta pārvaldes vadītājs Andris Neiceniņš, novada sociālā dienesta pārstāvji. Svētku noskaņa būs visas dienas garumā, teica vadītāja, vecajiem ļaudīm būs sarūpēts gards cienasts: pirāgi, augļi, saldumi.

1. oktobrī uz kopā sanākšanu un atpūtas pēcpusdienu Līvānu novada kultūras centrā tiek aicināti arī visi novada seniori. Pulksten 14.00 sāksies pasākums, kurā ar jautrām sarunām priecēs Zenta no seriāla «Ugunsgrēks», uz sadziedāšanos mudinās kapela «Jūlijs», bet deju mūziku spēlēs grupu «Bellaccord» un «Velvet» mūziķi. Līvānu biedrība «Baltā māja», kas sadarības tīkla «Dzīvotprieks» aktivitāšu ietvaros savulaik panāca, ka Starptautiskā veco ļaužu diena tiek ierakstīta kalendārā Latvijā atzīmējamo dienu skaitā, ik gadus atzīmē šo dienu ar dažādiem pasākumiem. Biedrības direktore Inguna Badune atklāja, ka jau otro gadu biedrības seniori dāvinās pašādītus zābaciņus jaundzimušajiem novada mazuļiem. Sakarā ar to, ka «Baltās mājas» pārstāvji 1. oktobrī pēc Rūjienas senioru ielūguma dosies uz šo pilsetu, zābaciņu dāvināšana notiks 2. oktobrī. 16 čaklu adītāju rokām tapuši gandrīz 60 pāri zābaciņi, kas tiks nodoti dzimtsarakstu nodaļai. Pēc tam biedrībā «Baltā māja» tiks sveiktas čaklākās adītājas. Ciemos aicināti arī Rožupes un Turku pagasta seniori, bet Turku kultūras nama teātra amatierkopa solās pārsteigt ar kāda iestudējuma izrādi.

Preiļu novada kultūras namā Starptautiskajai veco ļaužu dienai veltīts pasākums jau notika 28. septembrī, bet pansionātā «Preiļi» pensionāri tiks sveikti 1. oktobrī. Pansionāta sociālais darbinieks Andris Tarvids atklāja, ka būs neliels koncerts, kā arī tējas galds.

«Novadnieks» sirsnīgi sveic seniorus — mūsu čaklos un uzticamos lasītājus, kā arī pārējos cienījamu vecumu sasniegušos cilvēkus Starptautiskajā veco ļaužu dienā! Vēlam mundrumu, dzīvesprieku, labu garastāvokli un stipru veselību! Lai jums saulaina atvasara, un lai ik dienas jūs ieskauj pieaugušo bērnu gādība un mazbērnu mīļums!

NACIONĀLĀS ZINĀS

IEM slepeni pirks rācijas par Ls 11 miljoniem

Jau nākamgad visām drošības iestādēm, policijai, armijai, ātrajai medicīniskai palīdzībai būs jauni un moderni sakari, arī rācijas, tā iecerējusi Iekšlietu ministrija, kas steidzamības kārtā nolēmusi veikt radiosakaru modernizāciju. Kopējās projekta izmaksas ir 11 miljoni latu un tas ir viens no lielākajiem pēdējo gadu ministrijas pirkumiem. Tomēr ministrija nolēmusi nevis sludināt konkursu un publiski izvērtēt piedāvājumus, bet, iepirkumam uzliedzot ierobežotas pieejamības statusu, sākt sarunas ar amerikāņu kompāniju Motorola. Konkurenti uzskata, ka Iekšlietu ministrijas vadībā kāds lobē Motorolas intereses. Kārlis Seržants, Saēmas deputāts par šo izteicās: «Man tas izskatās pēc otra radaru pasākuma. Izpildītāji ir tie paši. Uzkrītoši mēģinājumus ieviest to, no kā pārējā Eiropa ir atteikusies». Iekšlietu ministrija uzsver, ka nav laika kavēties. Sakaru sistēma jāiegādājas pirms eiro ieviešanas un pirms Latvijas kā Eiropas Savienības prezidentūras. Jo par godu abiem notikumiem būs daudz pasākumu, arī ar augstu ārvalstu viesu ierašanos, un labi sakari būs vairāk nekā nepieciešami. Finansējums rāciju iegādei paredzēts no Eiropas Savienības naudas caur Vides un reģionālās attīstības ministriju. VARAM, uzziņot par to, ka par rāciju iegādi nav bijis konkurss, plāno izveidot darba grupu, lai izvērtētu vai Motorolas piedāvājums valstij ir visizdevīgākais.

VARAM vadītājiem par nodokļu maksātāju naudu mācīs runāt un uzvesties

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem organizēs kursu par publisko runu, komunikāciju un etiku, liecina informācija ministrijas mājaslapā. Līgums par kursu pasniegšanu ir noslēgts ar uzņēmumu «Triviums», un ministrija šim mērķim atvēlēs 11 570 latus. Atklāts iepirkuma konkurss kursu organizēšanai netika organizēts, bet ministrija bija uzaicinājusi konkrētus uzņēmumus piedalīties šajā iepirkuma konkursā. Uzaicinājumi vēl bez SIA «Triviums» tika izsūtīti arī SIA «Komercizglītības centrs» un SIA «Mistru media», taču abi uzņēmumi atsūtīja ministrijai atteikumu dalībai iepirkumā. Savukārt SIA «Triviums» šādu kursu organizēšanu piedāvāja par 11 570 latiem. Šo kursu mērķis ir palīdzēt justies brīvi un komfortabli gan lietiskā sarunā, gan atbildīgā prezentācijā, gan arī jebkurā citā saskarsmē. Publiskās runas kursi paredzēti, lai iemācītos, kā publiski runāt un uzstāties, lai nodibinātu saikni ar klausītāju, noturētu to uzmanību. Šī kursa laikā ir paredzētas arī praktiskās nodarbes, piemēram, runas treniņi, ieraksts radio studijā, kā arī video.

Pašvaldībām brīvprātīgi jāapvienojas

Pašvaldības varēs brīvprātīgi apvienoties, pirmdien, 30. septembrī, par šo jautājumu sprieda valdības komiteja, skatot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) izstrādātos grozījumus Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā. Lai regulētu pašvaldību brīvprātīgu apvienošanu, likumprojektā ietvertas normas, kas ļaus pašvaldībām apvienoties vēlēšanu starplaikā vai arī uz kārtējām pašvaldību vēlēšanām. Turklāt gadījumos, kad grozījumi nemainīs administratīvās teritorijas statusu, republikas pilsētu un novadu administratīvo teritoriju robežu varēs mainīt valdība. VARAM pētījumā par administratīvi teritoriālās reformas rezultātiem tika secināts, ka labākās attīstības iespējas ir vidēja lieluma pašvaldībām. VARAM rosina līdz 2020. gadam nonākt līdz mazākam pašvaldību skaitam, proti, aptuveni 30. Pašvaldību savienība uzskata, ka nepieciešams ilgāks laiks, lai būtu iespējams izvērtēt reģionālās reformas rezultātus.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem – 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

*Laipe ir nesasniedzama, bet ir bezgala daudz ceļu,
kas dod cerību sasniegt laimi.*
Elvīra Kociņa

Konkursā “Eiropas Gada pašvaldība 2013” uzvarētāji ir zināmi

Konkursā “Eiropas Gada pašvaldība 2013” uzvarētāji ir Iecavas novads un Liepājas pilsēta. Uzvarētāji nominācijā “Pašvaldība kultūrai” ir Valmieras pilsēta un Talsu novads. Savukārt atzinības nominācijā “Pašvaldība kultūrai” ir ieguvis Rēzeknes novads un Priekules novads. Uzvarētāji nominācijā “Pašvaldība integrācijai un iekļaušanai” ir Jelgavas pilsēta un Kandavas novads. “Pašvaldība veselībai” nomināciju ir ieguvusi Jūrmalas pilsēta un Siguldas novads. Uzvarētāji nominācijā “Pašvaldība Eiropas Savienības vērtību popularizēšanai” ir Amatas novads un Rēzeknes pilsēta. Savukārt, atzinību šajā nominācijā ieguvusi Alūksnes novads. Bez balvām nepalik neviens pašvaldība, jo Rucavas novadam speciālo balvu pasniedz žurnāls “Logs” un Jēkabpils novadam tiek “Latvijas Avīzes” balva. Noslēguma pasākumā pašvaldībām tiks pasniegtas arī daudzas citas balvas un sveiciens.

Sākot no 27. augusta, konkursa vērtēšanas komisija apmeklēja visas 15 pašvaldības, kurās iepazīs ar paveikto iedzīvotāju integrācijas, kultūras jomā, veselīga dzīvesveida popularizēšanā, kā arī Eiropas Savienības vērtību popularizēšanā un iedzīvotāju iesaistē starptautiskajā sadarbībā. Konkursa komisija pārliecinājās, ka visas pašvaldības atbalsta iedzīvotāju iniciatīvas, rūpējas par to, lai iedzīvotāji varētu veselīgi un aktīvi pavadīt brīvo laiku, lai tie dzīvotu skaistā un sakārtotā vidē, lai aizkustinoši koncerti un citi kultūras pasākumi būtu pieejami visiem, lai gribētu dzīvot, strādāt un audzināt bērnus savā novadā vai pilsētā, kā arī par to, lai vienkārši katrs iedzīvotājs būtu lepns par savu novadu un pilsētu. Konkursa svinīgā apbalvošanas ceremonija notiks 18. oktobrī, taču vieta tiks paziņota laika gaitā.

Latvijā saskaitīts 859,8 tūkst. privāto mājsaimniecību; pieaug vienas personas mājsaimniecību skaits

Latvijā saskaitīts 859,8 tūkst. privāto mājsaimniecību, kuras apdzīvo 809,2 tūkst. mājokļu, bet 50,6 tūkst. mājsaimniecību daļa mājokli ar vēl kādu citu mājsaimniecību, liecina pēdējie Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie 2011. gada tautas skaitīšanas dati.

Vidējais iemītnieku skaits mājsaimniecībā saskaņā ar tautas skaitīšanas datiem ir 2,38. Salīdzinot ar 2000. gada tautas skaitīšanas datiem, šis rādītājs ir nedaudz samazinājies, jo 2000. gadā tas bija 2,66. Lielākais vidējais mājsaimniecības lielums bija Pierīgas reģionā – 2,59 iemītnieki. Pierīgā atrodas septiņi novadi, kuros ir vislielākais vidējais mājsaimniecības lielums, salīdzinot ar citiem Latvijas novadiem. Tie ir Ikšķiles, Babītes, Mārupes, Garkalnes, Ādažu, Krimuldas un Jaunpils novadi, kuros vidējais mājsaimniecības lielums ir lielāks par 2,77. Pierīgai seko Vidzemes reģions ar vidējo mājsaimniecības lielumu 2,49 iemītnieki, Zemgales reģions ar 2,47, Kurzemes reģions ar 2,38 un Latgales reģions ar 2,31. Vismazākais vidējais mājsaimniecības lielums ir Rīgā – 2,24 iemītnieki.

Vienas personas mājsaimniecības veido 34% no visām mājsaimniecībām, tajās dzīvo 296 tūkst. cilvēku. Divu personu mājsaimniecībās – 27% no kopējā mājsaimniecību skaita – dzīvo 465 tūkst. cilvēku, triju vai vairāk personu mājsaimniecībās mitinās 1 miljons un 283 tūkst. Latvijas iedzīvotāju.

Kopš 2000. gada tautas skaitīšanas vienas personas mājsaimniecību skaits ir pieaudzis no 25% līdz 34%, un līdzīga tendence vērojama arī citur Eiropā, kā liecina citu valstu statistika. Piemēram,

Lietuvā vienas personas mājsaimniecību īpatsvars pieaudzis no 29% 2001. gadā līdz 32% 2011. gadā, Norvēģijā no 28% 1980. gadā līdz 40% 2011. gadā, bet Igaunijā to īpatsvars 2001. gadā bija tāds pats kā šobrīd Latvijā – 34%.

Vienatnē dzīvojošajiem, salīdzinot ar ģimenēs dzīvojošajiem, retāk pieder dzīvojamā platība, viņi biežāk ir vai apdzīvo mājokli uz citas vienošanās pamata. Vienas personas mājsaimniecību iemītniekiem bija visplašākās dzīvojamās telpas – mājokļa vidējā platība bija 53 m². Salīdzinot vienas ģimenes mājsaimniecībās dzīvojošos apdzīvo vidēji 26 m² vienam iemītniekam, bet vidējā vienas ģimenes apdzīvotā mājokļa platība ir 71 m². Divu vai vairāk ģimeņu mājsaimniecībā dzīvojošie apdzīvo vidēji 18 m² vienam iemītniekam, vidējā ģimeņu apdzīvotā mājokļa platība ir 93,8 m².

Savukārt precētu pāru mājsaimniecību apdzīvoto mājokļu platība bija par 12 m² lielāka nekā neregistrētā kopdzīvē dzīvojošiem pāriem. Pirmo mājokļa platība bija vidēji 77,7 m², otro – vidēji 65,2 m².

Vientuļā tēva mājoklis bija vidēji par 10 m² lielāks nekā vientuļās mātes mājoklis – 71,4 m² pretstatā 60,9 m². Lielākais vientuļo māšu mājsaimniecību īpatsvars bija Rīgā, Jūrmalā un Valmierā – 18% no visām mājsaimniecībām. 17% vientuļo māšu mājsaimniecību bija Ogres novadā, Jēkabpilī, Daugavpilī, Aizkraukles novadā un Salaspils novadā. Vismazākais vientuļo māšu mājsaimniecību īpatsvars bija Ciblas novadā – 7,5% no visām mājsaimniecībām. Vēl salīdzinoši mazāks vientuļo māšu mājsaimniecību īpatsvars bija Vārkavas novadā – 8,5% un Pāvilostas novadā 9,3%.

Vientuļo tēvu mājsaimniecību lielākā

koncentrācija bija Carnikavas novadā – 3,2% no visām mājsaimniecībām, kam sekoja Baldones, Ikšķiles un Mārupes, Viesītes, Beverīnas, Engures, Keguma novadi ar 2,9% vientuļo tēvu mājsaimniecībām. Ciblā bija arī mazākais vientuļo tēvu mājsaimniecību īpatsvars – 0,9%.

Reģionos visvairāk vienas personas mājsaimniecību bija Latgales reģionā – 17,8% sieviešu un 13% vīriešu no visiem Latgales privātajās mājsaimniecībās dzīvojošajiem. No visiem novadiem lielākais vienas personas mājsaimniecību īpatsvars bija Ciblas novadā – 31% sieviešu un 28,2% vīriešu, bet Zilupes novadā dzīvoja 24,5% vientuļo sieviešu un 20,9% vientuļo vīriešu no visiem mājsaimniecībās dzīvojošajiem. Strenču novadā bija trešais lielākais vientuļo sieviešu īpatsvars – 22%, bet Rugāju novadā – trešais lielākais vientuļo vīriešu īpatsvars – 19,6% no visiem mājsaimniecībās dzīvojošajiem. Rīgā savukārt dzīvoja 18% vientuļo sieviešu un 13,8% vientuļo vīriešu no visiem mājsaimniecībās dzīvojošajiem.

Vismazāk vienas personas mājsaimniecību bija Pierīgā – 30%. No 28 Pierīgas novadiem astoņos bija 22-27% vienas personas mājsaimniecību.

Plašāka informācija par mājsaimniecībām pieejama CSP datubāzes “Tautas skaitīšana 2011” sadaļā “2011. gada tautas skaitīšanas galīgie rezultāti”.

P.Veģis,
Sociālās statistikas
departaments

Dati attiecas tikai uz t.s. privātajām mājsaimniecībām, kuru skaitā neietilpst personas, kuras dzīvo sociālās aprūpes iestādēs vai citās kolektīvās izmitināšanas iestādēs.

Ražas sezona noslēgusies ar labiem rezultātiem

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā (LLKC) eksperti konstatējuši, ka šī gada graudaugu kopražs sasniegusi 1,75 miljonus tonnu, kas ir par 17% mazāk kā pērn taču vidēji par 16% vairāk kā vidēji piecus gadus iepriekš. Šobrīd raizes rada kartupeļu ražas novākšana.

Oskars Balodis, agronoms, LLKC Augkopības nodaļas vadītājs: “Latvijā graudaugu kopražs tradicionāli ir robežās no 1,4 līdz 1,6 miljoniem tonnu, tādējādi šā gada kopražs vērtējama kā laba. Kaut šogad tā nav sasniegusi 2012. gada rekordražas līmeni, kas bija 2,12 miljoni tonnu, lielākā daļa graudu audzētāju ar ražu var būt apmierināti. Diemžēl šogad graudu cenas ir par aptuveni 20% zemākas nekā pērn.”

Ražas cmt/ha*	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.**
Ziemas kvieši	38,6	35,0	30,8	47,0	35,0
Vasaras kvieši	29,5	24,3	29,0	33,0	31,0
Rudzi	27,5	20,3	22,6	34,0	29,0
Triticāle	25,5	21,9	21,5	37,0	25,0
Vasaras mieži	25,2	20,2	24,0	28,0	27,0

*CSP dati

**LLKC ekspertu vērtējums

LLKC vērtējumā ziemas un vasaras rapša ražas šogad vērtējamas kā apmierinošas, kaut arī dažās Latvijas vietās rapša audzēšanai šogad bija šķēršļi (garā ziema ziemas rapsim un kaitēkļu invāzija vasaras rapsī), ziemas rapša raža prognozēta 2,6 t/ha, vasaras rapsim 1,6 t/ha (pērn attiecīgi 3,2 t/ha un 1,9 t/ha).

Kartupeļi šogad auguši pietiekami labi, sasniedzot vidējo ražību 19 tonnas no hektāra (iepriekšējos gados vidēji 16 t/ha). Diemžēl līdz šī nedēļas lietavām daļa kartupeļu Latvijā vēl nav novākti, raisot bažas par kartupeļu kvalitāti un uzglabāšanos ziemā. Turklāt mitrā augsne apgrūtina un sadārdzina kartupeļu novākšanu.

«Gaidas» jaunieši dejo slāviskāk par pašiem slāviem

● Preiļu Valsts ģimnāzijas un novada kultūras centra deju kopa «Gaida», kā ierasts, augstā līmenī prezentēja dzimto novadu un Latviju festivālā Igaunijas pilsētā Pērnāvā.

Preiļu Valsts ģimnāzijas un novada kultūras centra deju kopa «Gaida», vasaras nogalē piedaloties 3. Starptautiskajā slāvu kultūras festivālā «Svetoč — 2013», kas notika Igaunijas pilsētā Pērnāvā, pierādīja, ka slāviskie deju ritmi mūsu jauniešiem padodas tikpat lieliski kā latviešu tautas dejas.

Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle pastāstīja, ka slāvu deju konkursā Preiļu deju kopa ieguva augstāko novērtējumu divās nominācijās — tautas dejas horeogrāfijā un

skatuviskā dejas izpildījumā. «Gaidas» deju kopa festivāla noslēgumā saņēmuši Krievijas Federācijas vēstniecības Igaunijā pateicību. Tas ir lielisks panākums un mākslinieciskās meistarības pierādījums, jo konkursā piedalījās kolektīvi arī no Maskavas, Somijas, Karēlijas, Igaunijas, Ukrainas un Baltkrievijas.

Pērnāvā deju kopa tika piedāvāta arī iespēja atpūsties, izbaudīt ūdens procedūras baseina kompleksā. Festivāls ritēja augstā līmenī, arī uzņemšana bijusi ļoti sirsnīga.

DOMES SĒDĒ

26. septembrī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde, kurā izskatīti vairāki aktuāli jautājumi un pieņemti attiecīgi lēmumi.

Izskatīta Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja vēstule

Augustā pašvaldība bija saņēmusi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja vēstuli par pārbaudes veikšanu. Vēstulē pašvaldības deputātiem tika uzdots izvērtēt pašvaldības finanšu līdzekļu izlietojuma 6600 latu apmērā pamatotību, kā arī lemt par pārbaudes nepieciešamību sakarā ar pašvaldībai nodarītā zaudējuma apmēru, pamatojoties uz Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma otrā panta pirmo daļu. Tā kā tika veikta pārbaude par Preiļu novada pensionāru biedrību, Preiļu novada politiski represēto klubam un Preiļu novada invalīdu biedrībai iedalīto līdzekļu izlietojuma likumību, atklāti nepamatoti izlietoti līdzekļi 60 latu apmērā.

Līdz šī gada 31. decembrim 60 latu finansējums jāatmaksā, tajā skaitā Preiļu novada invalīdu biedrībai — 20 latu apmērā, Preiļu novada pensionāru biedrībai — 30 latu apmērā, Preiļu novada politiski represēto klubam — 10 latu apmērā.

Atgādinām, ka minētie 6600 lati, kuru piešķiršanas pamatotība tika apšaubīta kādas personas sūdzībā KNAB, no pašvaldības budžeta tika atvēlēti pērnā gada decembrī dāvanu kartēm (pārtikas produktu iegādei) pirms Ziemassvētkiem.

Finansiāli palīdzēs Aizkalnes pareizticīgo draudzei

Pēc diskusijām un tehniskās daļas speciālistu sniegtajiem skaidrojumiem domnieki vienbalsīgi atbalstīja Aizkalnes pareizticīgo draudzes vecākās Zojas Matvejevas iesniegumu par finansējuma piešķiršanu Aizkalnes pareizticīgo baznīcas kupolu restaurācijas darbiem aptuveni divu tūkstošu latu apjomā.

Pareizticīgo draudze Aizkalnē ir neliela, tāpēc pašu spēkiem, kā arī piesaistot ziedojumus, dievnamu sakārtot ticīgajiem nav pa spēkam. Saņemta ziņa, ka plāno-

tajiem darbiem jūmta remontam sagatavotais projekts saņēmis Lauku atbalsta dienesta atbalstu, tomēr tur nav ietverta kupolu restaurācija.

Domes tehniskās daļas vadītājs Jānis Skutels deputātiem paskaidroja, ka apsekojums veikts šovasar jūnijā. Pa vasaru darbi turpinājušies, tomēr kupoli pašlaik ir iekonservēti, lai gan sagādāti gan materiāli, gan restaurēti krusti, gan sarunāti meistari. Sākoties rudenim, situācija var pasliktināties, jo vējš plūni un plēs noklātās plēves, lietus ūdeņi ieplūst iekšējās sienās.

Deputāti paredzējuši, ka nepieciešamo finansējumu draudze saņems no komunālajai saimniecībai paredzētās budžeta sadaļas. Iepriekš gan jāiesniedz darbu tāme.

Bērnu un jauniešu sporta skolai piešķir finansējumu

Izskatīts Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolas direktora Romāna Petrova iesniegums par līdzekļu 7700 latu apmērā piešķiršanu sporta zāles grīdas remontam un BMX velosipēdu un aprīkojuma iegādei.

Pieņemts lēmums piešķirt 6200 latu sporta zāles grīdas remontam. Kā atzina pašvaldības vadītājs Aldis Adamovičs, zāles grīda intensīvas izmantošanas gaitā ļoti nolietojusies, sportistiem, ja gadās krist, var gadīties nepatīkamas traumas. Par līdzekļiem, kas tiek piešķirti no budžeta sadaļas «Pārējie izglītības pakalpojumi», zāles grīdas segums tiks nofrezēts, pēc tam slīpēts un sakārtots tālākai izmantošanai.

Kas attiecas uz BMX velosipēdu un aprīkojuma iegādi, šim nolūkam deputāti atvēlēja pusotru tūkstošus latu. Riteņbraukšanas aktīvā sezona jau beigusies, tāpēc velosipēdiem un sportistu aprīkojumam cenas ir kritušas, iepirkšanās ir izdevīga. Deputāts Juris Vucāns uzsvēra, ka ekipējuma iegāde ir ļoti nepieciešama. Pašlaik divi jaunie sportisti trenējoties guvuši traumas, bez pilna ekipējuma jauniešus nedrīkst laist trasē. Trenerim tam jāpieverš pastiprināta uzmanība. Par domes piešķirto summu varēs iegādāties vairākus aprīkojuma kompleksus.

Seniori atpūtās Pelēču pagastā

● Ziedus un miļas dāvaniņas viens otram bija sarūpējuši paši seniori.

Vel pirms Starptautiskās veco ļaužu dienas Pelēču pagasta seniori aicināja pie sevis ciemiņus no visa novada, lai atpūstos rudens ieskaņu ritmos, priecātos par kopā būšanu un rudens vēltēm. Uz kārtējo atpūtas pasākumu bija ieradusies seniori gan no Preiļu pilsētas, gan Aizkalnes un Saunas pagasta, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs savā uzrunā pateicās aktīvajiem ļaudīm, kuri arvien turpina dot līdzcilvēkiem pozitīvas emocijas, isteno radošus projektus un priecājas par katru izdevušos veikumu.

Pelēču pagasta pārvaldes vadītāja Iveta Stašulāne sveica seniorus un teica paldies gan vietējiem aktivistiem, gan ciemiņiem. Dāvaniņas un ziedus viens otram bija sarūpējuši arī paši seniori. Pagasta pārvaldes vadītāja atzinīgi novērtēja sava pagasta senioru aktivitāti. Īpaši sarosījušies pēdējā laikā esot Ardavies ciema ļaudis, jo secinājuši, ka šāda veida saietos ikviens gūst kārtējo optimisma devu, pie tam pozitīvā noskaņojumā vieglāk vadīt turpmākās dienas.

Vietējie pašdarbības kolektīvi bija sagatavojuši gan dejas, gan dziesmas. Koncertā priecēja netradicionālo deju grupu «Dejotprieks», vokālais ansamblis «Iedvesma». Labu omu sniedza arī ciemiņu — Nicgales teātra grupas — rādītāis skečs un Preiļu novada senioru vokālā ansamblis «Virši» humora pilnais uzvedums. Pēc tam sekoja dejas jautras mūzikas pavadījumā. Naškus pasākumam bija sarūpējuši gan paši seniori, gan Pelēču pagasta pārvalde.

Papildina Pelēču pamatskolas un Preiļu mūzikas un mākslas skolas štatu sarakstu

Izskatīts Pelēču pamatskolas direktores Annas Karčevskas iesniegums par štatu saraksta papildināšanu. Nolemts no 2. septembra iekļaut Pelēču pamatskolas štatu sarakstā šādas jaunas štata vienības: pirmsskolas skolotājs — viena likme ar atalgojumu 280 lati mēnesī; skolotāja palīgs — viena likme ar atalgojumu 220 lati mēnesī. Līdzekļi atbildības nodrošināšanai līdz 2013. gada 31. decembrim kopsummā par 2128 latiem tiks novirzīti no budžeta sadaļas «Pārējie izglītības pakalpojumi».

Šāds štatu papildinājums Pelēču pamatskolā nepieciešams sakarā ar to, ka bērnu ir kļuvis vairāk un atvērta viena papildus grupiņa mazajiem pirmsskolniekiem.

Atbalstīts arī Preiļu mūzikas un mākslas skolas direktora Alberta Vucāna iesniegums par papildus finansējuma piešķiršanu viena mūzikas pedagoga likmes atbildībai. Viena mūzikas pedagoga likme (kora klasei) ar atalgojumu 280 lati mēnesī iekļauta štatu sarakstā no 2. septembra. Līdzekļi 1216 latu apmērā līdz gada beigām paredzēti budžeta sadaļā «Pārējie izglītības pakalpojumi».

Bērnu un jauniešu centrs — jau eiro noskaņās

Domes sēdē izskatīts jautājums par vecāku līdzdalības maksājumiem Preiļu novada bērnu un jauniešu centrā interešu izglītības programmās 2013./2014. mācību gadā. Novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs uzteica iestādes vadītāju Aiju Cauni, jo «namiņš» ir pirmais, kas maksājumus apstiprinājis ne vien latos, bet arī eiro izteiksmē, kas būs aktuāli pēc nākamā gada 1. janvāra.

Maksājumi būs divējādi — ikmēneša līdzdalības maksājumi vienam audzēknim un gada līdzdalības maksājumi. Darbnīcā «Es protu», frizierstudijā, popgrupā «Lāsītes», keramikas programmā, zīmēšanas pulciņā, ritma deju grupā «Elize», tautas

deju kolektīvā (jauna izglītības programma), vokālajā studijā «Mazās lāsītes» un divos angļu valodas pulciņos būs ikmēneša līdzdalības maksājums attiecīgi no 1,20 latiem (1,71 eiro) līdz četriem latiem jeb 5,69 eiro. Savukārt gada līdzdalības maksājumi origami, dambretē, tehniskajā modelēšanā, mazmoto tehniskajā jaunradē, vēsturisko modeļu un maketu pulciņā, loģisko rotaļlietu izgatavošanas pulciņā un dizaina studijā būs divi lati jeb 2,85 eiro.

Pie «Ausekliša» paplašinās autostāvvietu

Deputāti domes sēdē izskatīja pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» padomes pārstāvju iesniegumu par ērtas autostāvvietas ierīkošanu pie bērnu darza filiāles «Auseklītis» Mehanizatoru ielā 4.

Iesniegumā minēts, ka esošā autostāvvietā ir pārāk šaura un neērta, problēma ir aktuāla jau vairākus gadus. Bērnu darzs ir piepildīts un ļoti daudzi vecāki bērnu darzu ikdienā ved ar automašīnām. Domnieki nolēma, kā ir iespējams piešķirt līdzekļus līdz 5000 latiem autostāvvietas ierīkošanai pie «Ausekliša». Tās platība būs aptuveni 200 kvadrātmetri. Tiesa, šaura un neērta ir arī Iebrauktuve, taču tās uzlabojumi būs jāpagaida.

Ģimnāzijas internētā gādās jaunas mēbeles

Ar deputātu lēmumu 1900 lati piešķirti, atsaucoties Preiļu Valsts ģimnāzijas direktores Līgas Pauniņas lūgumam. Šī nauda paredzēta jaunu mēbeļu iegādei divām šovasar izremontētajām skolā internētā istabām. Glītās telpās vecās un šķībās mēbeles vairs neiederās, tāpēc tiks gādātas gultas, galdi, skapi un citas nepieciešamās interjera lietas. Diemžēl pirkums būs jāzudara veikalā, jo vietējo mēbeļu ražotāju piedāvātās cenas ir pārlieku augstas, tā atzinusi izglītības iestādes direktore.

Sagatavots pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem

Ielu deju festivāls — konkurss "Royal Jam 2" Preiļos

● Break dance ir viens no populārākajiem ielu deju stiliem. Attēlā — konkursa «Royal Jam 2» uzvarētāji break dance stila grupā.

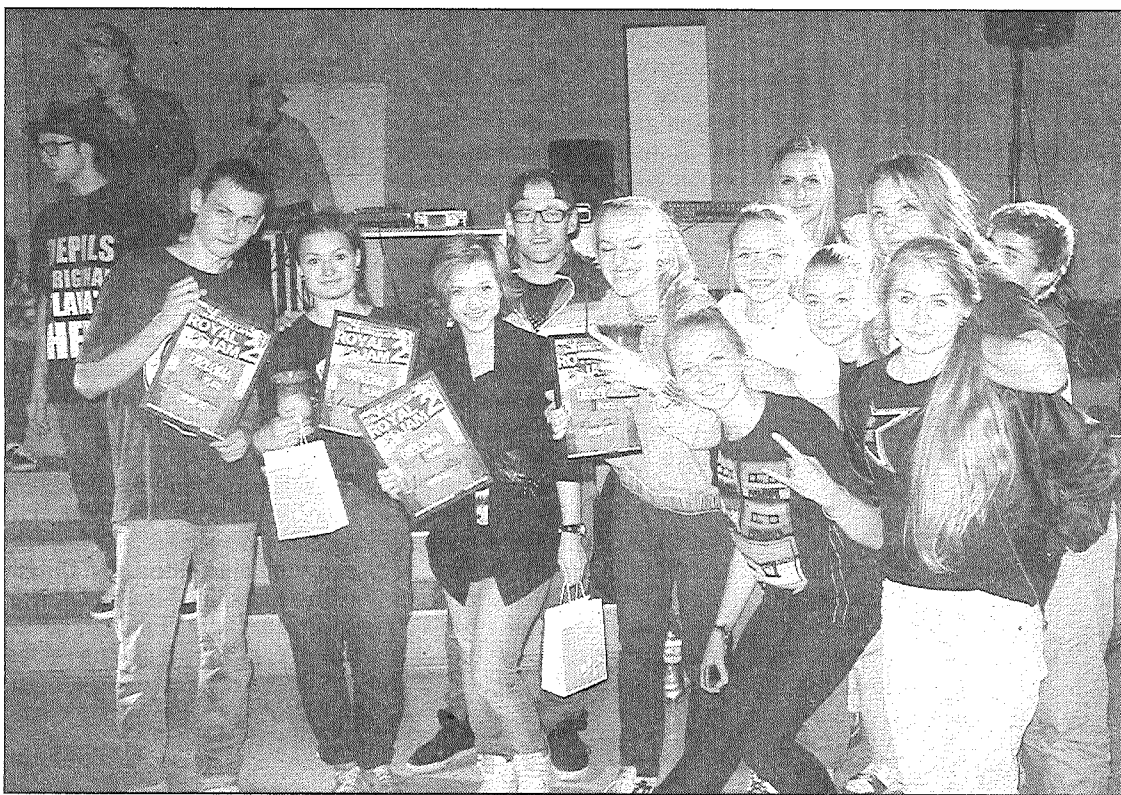
28. septembrī Preiļos norisinājās ielu deju festivāls — konkurss "ROYAL JAM 2". Konkurss piedalījās 34 dalībnieki dažādos ielu deju stilos: Break dance, Hip hop un House deju stilā, informē Preiļu novada jaunatnes lietu speciāliste Santa Ancāne.

Festivāls notiek jau otro gadu un to organizē aktīvs Preiļu jauniešis un Hip hop kultūras pārstāvis Nikita Turubanovs jeb Bboy Elegant. Šogad festivāls pulcināja daudz plašāku dalībnieku loku no visas Latvijas. Konkurss piedalījās gan Preiļu jaunieši, gan dalībnieki no Daugavpils, Rīgas, Rēzeknes, Ludzas, Malts. Dalībnieki tika pārstāvēti dažādās jauniešu vecuma grupās no 12 līdz 30 gadiem.

Festivāla "Royal Jam 2" deju

konkurss norisinājās trīs deju stilu (break, hip hop, house) divās kategorijās — iesācējiem (beginner) un profesionāliem (open). Konkurss vērtēja profesionāla un kompetenta žūrija: Chris (Getto Dance Academy), Bboy 13 (Camelot Crew) un Anastasiya (Jam Style). Žūrijas locekļi arī sniedza savus priekšnesumus un meistarības konkursa dalībniekiem iesildīšanās laikā pirms konkursa sākuma.

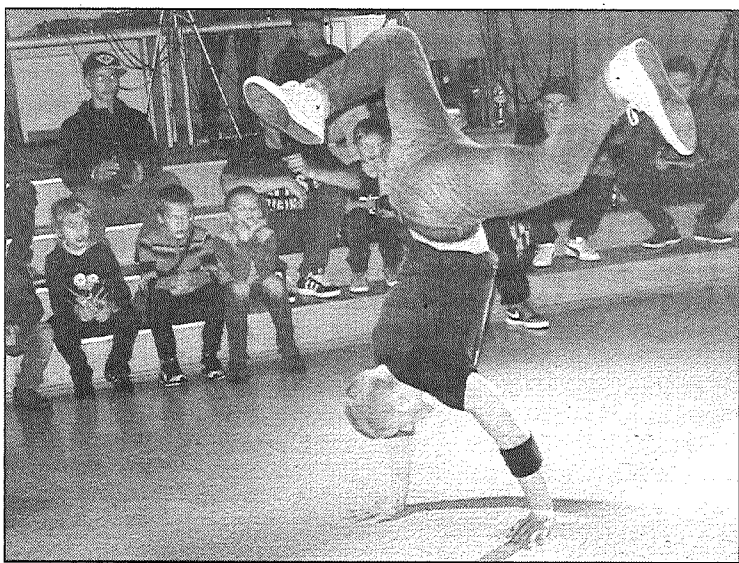
Visas dienas garumā norisinājās ielu deju festivāls "Royal Jam 2" Preiļos. Deju konkursu vadīja un publiku "iekurināja" divi ļoti atraktīvi pasākuma vadītāji: An-Juicy un Sanchez. No pulksten 12.30 Preiļu Valsts ģimnāzija sāka pulcēties jaunie deju deju kultūras atbalstītāji. Notika dalībnieku reģistrācija. 13.00 sākās dalībnieku iesildīšanās un

● Hip hop deju stilu iecienījušas arī meitenes. Attēlā hip hopa uzvarētāji.

profesionālo deju meistarības. Mūzikas ritmus visas dienas garumā deju deju nodrošināja didžeji: Funky DJ Elegant; Sergucci; Roove. Pulksten 14.00 sākās deju cīņas. No sākuma startēja Break dance deju komandas (2x2), pēc tam arī Hip hop deju komandas (2x2). Labākie no labākajiem startēja fināla cīņā. Žūrija apkopja rezultātus un pulksten 18.00 notika Beakdance un Hip hop labāko komandu apbalvošana. Festivāla turpinājums norisinājās jauniešu biedrības PAKAC telpās, Liepu ielā 2, kur norisinājās House deju stila konkurss (1x1) un tika noskaidrots labākais šī deju stila konkurssants.

Konkurss balvas bija īpašas — speciāli šim pasākumam veidoti Latgales māla kausi ar festivāla emblēmu, kuri tika izgatavoti Preiļos P.Cerņavska keramikas mājā. Labākajiem tika pasniegtas saldās balvas no Swedbank un,

● Ielu deju paraugdemonstrējumus festivālā — konkursā sniedza pārstāvji no Rīgas, pierādot augstu meistarību.

protams, arī festivāla "Royal Jam 2" diplomu par iegūtajām vietām.

Festivālu noslēdza jauniešu Afterparty pasākums, kurā uzstājās arī īpašs viesis – beatbox grupa Time Beat.

Īpašs paldies Preiļu jauniešiem Nikitam Turubanovam, kurš pats ir aktīvs deju deju un šī festivāla idejas autors un organizētājs, uzsvēra S.Ancāne.

Sagatavoja L.Kirillova

Eiropas valstu dienas bibliotēkā

20. septembrī Preiļu galvenā bibliotēka silti sagaidīja izstāžu cikla «Eiropas kultūra grāmatās» trešā pasākuma «Francija Eiropā» dalībniekus. Šis pasākums notika projekta «Uzturētājstruktūru atlase tīkla Europe Direct informācijas centriem 2013. — 2017. gadam» ietvaros, informē Europe Direct (EDIC) Austrumlatgale koordinatore Velta Popa.

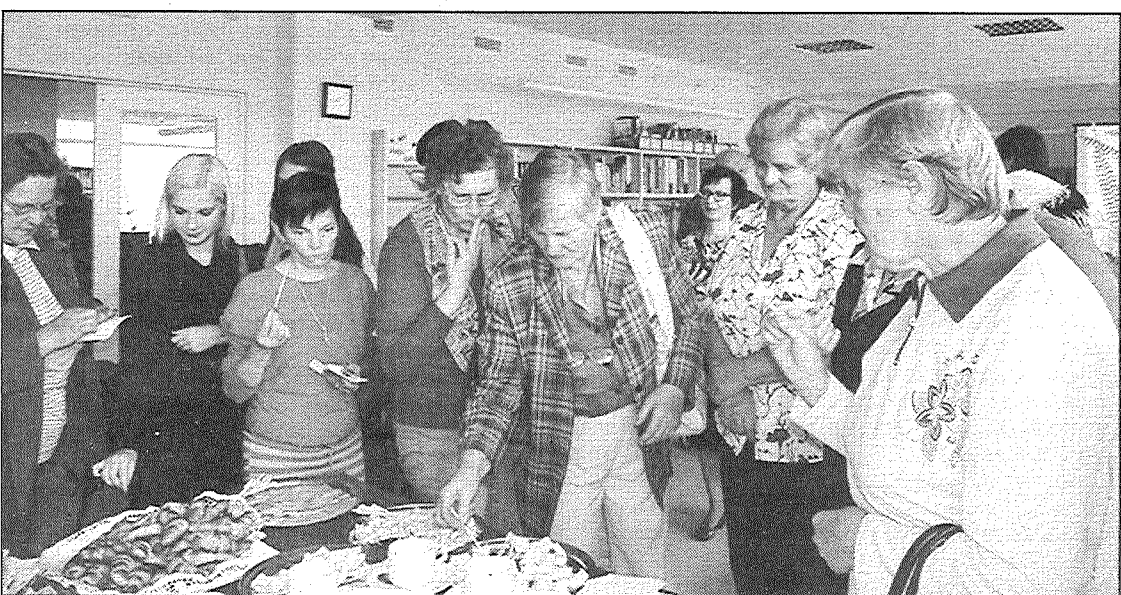
Fonā skatot franču mūzikai, pasākuma apmeklētājiem tika demonstrēta prezentācija ar galvenajiem faktiem par Franciju un skaistākajiem skatiem no tās. Pēc tam dalībniekiem bija jāatbild uz konkursa jautājumiem par šo Eiropas valsti, par iedzīvotāju tradīcijām, slavenībām, vēsturi. Izrādījās, ka starp dažādo paaudžu klausītājiem daudzi bija ļoti ziņoši un varēja pareizi atbildēt uz vairākiem jautājumiem. Viņi saņēma nelielas dāvanīņas ar EDIC Austrumlatgale logo uzlīmi. Konkurss

iedrošināja pasākuma dalībniekus, un sākās stāstījumi par to, cik reizes kurš bijis Francijā un kas visspilgtāk palicis atmiņā.

Noslēgumā bija iespēja iepazīties ar franču virtuvi, degustējot Francijā iecienītus ēdienus, kas bija sarīpēti ar sadarbbības partneru — Viduslatgales profesionālās vidusskolas atbalstu. Cienastu sagatavoja pasniedzēja Ināra Liepiņa. Pasākumā apmeklētāji uzzināja par galvenajām un iecienītākajām siera šķirnēm, to tapšanas īpatnībām, par kruasānu mīklas pakāpenisko gatavošanas procesu, par fondī, par kafiju. To visu varēja nobaudīt uz vietas bibliotēkā.

Pēc līdzīga scenārija notikusi arī iepazīstināšana ar Īriju un Vāciju, bet līdz gada beigām šajā ciklā būs iespēja neklātienē pacienoties vēl divās valstīs — Lietuvā un Polijā.

Kopprojekta «Uzturētājstruktūru atlase tīkla Europe Direct informācijas centriem 2013. — 2017. gadam» ietvaros līdz 2017. gadam paredzēti daudzi un dažā-

● Pasākuma «Francija Eiropā» apmeklētāji Preiļu galvenajā bibliotēkā gan ieguva jaunu informāciju par šo valsti, gan varēja nobaudīt tai raksturīgus ēdienus.

di pasākumi par Eiropas Savienību: jaunumu izstādes par ES, nelielas ceļojošās izstādes mazaizjās pagastu bibliotēkās, turpinājums izstāžu ciklam «Eiropas kultūra grāmatās» — reizi divos

mēnešos pasākums par kādu no Eiropas valstīm. Tēmas izstādēm un informatīviem pasākumiem ir visdažādākās: par ekonomikas atlabšanu, izaugsmi, konkurētspēju, darbavietu radīšanu, Eiropas

pilsoņu tiesībām, Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2014. gadā, klimata pārmaiņām, enerģētikas jomu, nodarbinātības iespējām ES un citiem jautājumiem.

Sagatavoja L.Rancāne

Atvasara Līvānu 2. vidusskolā

*Rudens sākumā ir
Īss, bet brīnišķīgs laiks, —
Visa diena mirdz kā kristāls
Un staro ilgi vakarā...*

Ar šiem krievu dzejnieka Fjodora Tjutčeva vārdiem atvasarai vēlīto pēcpusdienu Līvānu 2. vidusskolā sāka 4. a klases audzinātāja Svetlana Možajeva. Viņas audzēkņi uz šo pēcpusdienu bija ielūguši sākumskolas skolēnus, viņu vecākus un skolotājus. Bērni parādīja leļļu teātra izrādi par dārzeni strīdu, kā tie centās noskaidrot, kurš no tiem ir vērtīgākais. Strīdu atrisināja doktors Aikāsāp, sakot, ka katram dārzenim ir nozīmīga loma veselīgā uzturā.

Asprātīgi bija veidoti pasakas varoņi. Tās nebija ne šūtas, ne no plastikas materiāla darinātas, ne arī kustīgas lelles. Varoņi bija

zīmēti, tos pieteica pasākuma vadītāji. Īpašs bija Bagātā rudens uznāciens. To atveidoja Ksenija Pavlova zelta rudens tērpā, ar krāšņu galvasrotu un groziņu rokā. Skatītāji draudzīgi aplaudēja jaunapgūtajām dziesmām un iesaistījās pasākumā ar miklu minēšanu.

Visu nedēļu skolēni varēja apskatīt tradicionālo rudens izstādi, kurai bija sagatavotas daudzas asprātīgas kompozīcijas. Īpašu vietu tajā ieņēma pasaku, bērnu grāmatu un multfilmu varoņi, kā arī burvju priekšmeti. Varēja apskatīt no kartupeļiem veidoto Čeburašku ar viņa lielo draugu krokodilu Genu, bruņurupuci Tortillu, Ziļuku, balto pūdeli no Aleksandra Kuprina stāsta un daudzas citas interesantas kompozīcijas. Apmeklētājus piesaistīja no ķirbja izgredtā Pelnrušķītes ka-

riete, ko bija izgatavojusi Anastasija Kezbera no 4.b klases.

Arī pamatskolas skolēni un vidusskolēni dalās savos vasaras piedzīvojumos. Tos fotogrāfijās un zīmējumos vēl var apskatīt skolas gaiteni. Turpat var izlasīt arī dzejas dienu ietvaros sacerētos dzejoļus.

Savukārt 5., 6., 8. un 11. klase aktīvi iesaistījās Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūta organizētajā mobilitāte «Zaļajā laboratorijā» — izglītojošā pasākumā. Ar sevišķu interesi radošajās darbnīcās piedalījās 5. klases skolēni. Viņus interesēja gan ūdens piesārņojuma noteikšana, gan attāluma noteikšana no skolas līdz mājām, gan augu noteikšana, gan Dubnā mītošie kukaiņi. Skolēni kopā ar savu audzinātāju Tamāru Haritonovu par šo pasākumu vēlas

● Anastasijas Kezberes veidotā ķirbja kariete.

pateikties tā vadītājiem — studentiem un pasniedzējiem, kā arī organizatoriem — Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centra darbiniekiem. Pasākums

notika Enerģijas dienas vides tēmu prezentāciju cikla ietvaros.

I.Bojāre,
Līvānu 2. vidusskolas
bibliotekāre

LĪVĀNU 1. VIDUSSKOLĀ

Līvānu 1. vidusskolas absolventi galvenokārt izvēlas Rīgas Tehnisko universitāti

62 procenti no visiem Līvānu 1. vidusskolas 2013. gada absolventiem izglītību turpina augstākajās mācību iestādēs. Populārākās augstskolas absolventu vidū ir Rīgas Tehniskā universitāte un Latvijas Universitāte, informē Inese Magdaļenoka, skolas direktora vietniece izglītības jomā. Ikviens skolēns iegūtās izglītības kvalitāte nosaka viņa tālākizglītību un nākotnes karjeru. 2012./2013. mācību gadā Līvānu 1. vidusskolā atetstātu par vidējo izglītību ieguva 47 absolventi: 20 vispārīgizglītojošajā izglītības programmā un 27 — matemātikas, dabaszinību un tehniskā virziena izglītības programmā. 62 procenti no viņiem

turpina mācības augstskolās, 26 procenti — profesionālās ievirzes koledžās, bet 12 procenti plāno uzsākt darba gaitas. Vispopulārākā augstskola ir Rīgas Tehniskā universitāte, jo tajā par pirmā kursa studentiem kļuvuši 35 procenti no skolas absolventiem. Patīkami, ka ar obligāto matemātikas un angļu valodas rezultātiem gandrīz visi ir uzņemti budžeta grupās, tikai diviem absolventiem mācības būs par maksu.

21 procenti no absolventiem izvēlējušies studijas Latvijas Universitātē, kurā studē Medicīnas fakultātē, Fizikas un matemātikas fakultātē, Juridiskajā, Sociālo zinātņu un Humanitāro zinātņu fakultātēs.

Seši procenti no absolventiem izvēlējušies studijas Latvijas Lauksaimniecības universitātē, citi papildinājuši Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas, Daugavpils universitātes, Rēzeknes Augstskolas, Latvijas Jūras akadēmijas studentu skaitu. Skolas absolventi iestājušies arī

Rīgas Metropolijas Romas Katoļu garīgajā seminārā, Dānijas Esbjergas Biznesa augstskolā un, izturot ļoti spēcīgu konkurenci, arī Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā.

Uzņēmēji atbalsta izglītību

Jaunajā mācību gadā Līvānu 1. vidusskola var lepoties ar vēl vienu kabinetu, kas ir pilnībā izremontēts, pateicoties vietējo uzņēmēju atbalstam, informēja skolotāja Ārija Baltmane. Latviešu valodas un literatūras kabinetā nomainīts grīdas segums, izlīdzinātas sienas, griesti un ierīkots atbilstošs apgaismojums, kā arī veikta radiatoru un durvju nomaiņa. Kabinets ieguvis jaunu vizuāli estētisko noformējumu. Padomāts par atbilstošu krāsu spektru un gaumīgu, interesantu dizainu.

Kabineta remontdarbus ļoti prasmīgi, akurāti un profesionāli veica uzņēmēja Ziedoņa Zepa celtniecības brigāde: Edgars Lazdāns, Andrejs Kuzmins, Juris Nikiforovs un Aleksandrs Hristenko. Savukārt Līvānu novada dome parūpējās par jaunu mēbeļu iegādi kabinetam. Lai aprikojums būtu pilnīgs un ērts, uzņēmējs Ēriks Salcevičs sponsorēja mūsdienīga darba krēsla iegādi.

Savukārt skolotāja Sandra Ziemele ir pateicīga uzņēmējam Daumantam Pfafrodam par sniegto finansiālo atbalstu ķīmijas kabineta aprikošanai. Sagādāts jauns velkmes un ķīmisko vielu glabāšanas skapis. Līdz ar to tiks radīta droša vide darbam ar ķīmiskajiem reaģentiem. Sarūpēta datu kamera, skapji ķīmijas piederumu un materiālu glabāšanai. Skolotāja pateicīga skolas tehniskajiem darbiniekiem, kas palīdzēja visas iekārtas uzstādīt.

RIEBIŅU VIDUSSKOLĀ

Atzīmēja starptautisko miera dienu

Kustības "Global March for Peace & Unity" (GMPU) dzimšanas pamatā ir ideja apvienot cilvēkus un miera organizācijas visā pasaulē, lai 2013. gada 21. septembrī visā pasaulē cilvēki vienoti atzīmētu Starptautisko Miera dienu. Mēs gribam, lai pasaule redz, jūt, dzīvo un izplata mieru un miera idejas. Ikviens spēkos ir ietekmēt globālas lietas. Miers nav jāmeklē kaut kur tālu, tas jau ir ikvienā.

(No UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas aicinājuma)

Miers! Īss, bet ļoti ietilpīgs vārds, jēdzieniski un saturiski bagāts un nozīmīgs. Mūsdienā Latvijas sabiedrībā, kura par karu pasaulē vairāk lasa un redz masu medijos, miers asociējas ar ikdienas dzīves jautājumu risināšanu, strīdu, nesaskaņu, naida izpaušmēm. Miers starp cilvēkiem rada stabilitāti un drošību, saskaņu un satīcību. Bet XXI gadsimta sabiedrībā Pasaules vērti ir vaļā, un karš kādā no zemēm lielākā vai mazākā mērā skar katru no mums. Stāvoklis, kad nav bruņotas cīņas, vienošanās izbeigt karu — vienmēr nes atvieglojumu lielākai daļai pasaules iedzīvotāju, jo reizē ir cerība uz dzīvi, attīstību, laimi un dzīvību. Arī klusums ir miera līdzgaitnieks. Tas ir ļoti svarīgs šajā stresu, nemiera un straujo dzīves ritmu laikmetā. Daudzi cilvēki izvēlas atpūsties klusumā gan fiziski, gan morāli, atjaunot spēkus jaunu uzdevumu veikšanai.

Atsaucoties uz UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas aicinājumu atzīmēt Starptautisko Miera dienu, Riebiņu vidusskolas skolēni domāja par miera jēdzienu un vārda saturu. Savas pārdomas viņi noformēja īsajos rakstos. Lūk, fragmenti no 5. un 11. klases skolēnu pārdomām par jautājumiem: „Kas ir miers?” un „Kā cilvēki pasaulē saglabā mieru?”

Miers ir, kad viss ir mierīgs un kluss. (K.Sidorova, 5. klase); Miers ir klusums. Miers ir, kad cilvēki atpūšas. Cilvēki saglabā mieru, kad nedara pāri citiem. (M.Zakutajeva, 5. klase); Miers ir cilvēka atpūtas brīdis. (J.Vaivods, 5. klase); Mieru var saņemt kapos. (P.Hritonenka, 5. klase); Miers ir, kad cilvēki neatpūšas karus. (A.Pastars, 5. klase); Ja cilvēki būs mierīgi, tad pasaulē valdīs miers. (M.Rumaka, 5. klase); Mieru cilvēki saglabā, kad mil dabu, cilvēkus, valodu. (V.Pauniņa, 5. klase); Miers ir mierīgā atpūta, kad cilvēkiem nekas nekā, un

pasaulē viss ir mierīgi, nenotiek nekas ļauns... (K.Komlačova, 5. klase); Mieru var saglabāt, nestrīdoties un nedarot ļaunu citiem cilvēkiem. (M.Pastars, 5. klase); Miers ir tad, kad nav nekādu karu, teroraktu un konfliktu. Valstis, tautas, reliģijas savā starpā saprotas. Miers ir arī tad, kad nenotiek slepkavības, zādzības un vardarbība. Miers uz pasaules būs tikai tad, kad cilvēki negribēs atriebties un darīt ļaunu otram. (A.Struka, 11. klase); Miers manā izpratnē ir tad, kad cilvēki dzīvo draudzīgi, nav nekādu konfliktu un nesaskaņu. Miers lielā mērā ir atkarīgs no pašiem cilvēkiem. (L.Catlakša, 11. klase); Miers ir sajūta, kad tevi nekas neuztrauc, kad tu esi pilnībā atslābinājies un jūties droši. Lai saglabātu mieru pasaulē, valstīm ir jābeidz konfliktēt vienai ar otru. (K.Zagrebajevs, 11. klase); Miers ir harmonijā un mīlestībā. Kāpēc pasaulē visi nevar sadzīvot? Tam visam iemesls ir nauda un politika. Tad gan šķiet, ka nauda ir tas ļaunums, varbūt tāpēc pasaulē notiek nemieri. Bet pasaulei jau sen gribētos mieru, lai nauda un politika nav noteicēji. (L.Otsona, 11. klase); Miers ir, kad apkārt ir klusums un visi ir apmierināti. Pasaulē miera nekad nebūs, jo cilvēki ir mantkārīgi un centīsies iegūt sev vairāk, pielietojot spēka metodes. (K.Pastars, 11. klase); Mēs ar māšicu bieži bērībā kāvamies par spēlmantiņām, un mūs saveda kopā un teica: „Viss, meitenes, miers”. Tad mēs devām viena otrai rokas un jautājām: „Miers?” Mēs salīgām, un mūs starpā valdīja miers, draudzība, un bija klusums. (E.Danilova, 11. klase); Miers ir harmonija, līdzsvars, kad nav strīdu, karu, kad tu esi tāds, kāds esi, bet apkārt tev ir cilvēki. (V.Jemeljanovs, 11. klase); Es domāju, lai saglabātu mieru pasaulē, vēl vajag ļoti daudz ko izdarīt. (I.Kostiks, 11. klase); Saglabāt mieru pasaulē nav nemaz tik grūti, vienkārši vajag visām pasaulē valstīm vienoties un uzrakstīt, ka visi apsola nekarot, bet savas problēmas risināt sarunu ceļā vai vēl kādā citā mierīgā veidā. (A.Locāns, 11. klase).

Skolā notika Eiropas Valodu diena

Atzīmējot Eiropas valodu dienu, kas notika 26. septembrī, der atcerēties, ka pasaulē kopā ar dialektiem, mākslīgi veidotajām mirušajām valodām ir apmēram 7000 valodu, un tikai 400 valodām ir rakstu sistēma. Daudzas valodas ir ar senām rakstu tradīcijām, piemēram, grieķu, latīņu, bet ir arī

jaunākas rakstu sistēmas, piemēram, latviešu valodas pirmsākumi meklējami tikai 16. gadsimtā. Vecākais latviešu rakstu piemineklis, kas saglabājies līdz mūsdienām, ir 1585. gadā izdots katoļu katehisms *Catechismus Catholicorum* — kristīgās mācības izklāsts jautājumu un atbilžu veidā.

Pusotrs miljons cilvēku pasaulē latviešu, kas tagad arī ir Eiropas Savienības valoda, sauc par dzimto valodu, vēl tikpat tajā runā. Salīdzinājumā ar lielo tautu — angļu, spāņu, ķīniešu — valodām, kurās sazinās simtiem miljonu iedzīvotāju, latviski prot neliels cilvēku skaits, tomēr mūsu valoda pieskaitāma pie tām 150 valodām, kurās runā visvairāk iedzīvotāju pasaulē. Baltu valodas, latviešu un lietuviešu, arhaisko formu ziņā atrodas vistuvāk indoeiropiešu pirmvalodai.

Riebiņu vidusskolas 11. klases skolēni latviešu valodas stundā, apskatot aktuālus valodniecības jautājumus, puda viedokli par savu dzimto valodu pārdomās „Mana valoda”.

Es uzskatu, ka mana dzimtā valoda ir latgaliešu valoda, un man šī valoda ļoti patīk. Tāpat mana valoda ir arī latviešu valoda... (L.Otsona); Bērībā es runāju latgaliešu valodā, bērnu mājās es apguvu latviešu valodu, kuru es uzskatu par dzimto valodu. Ceru, ka nākotnē es iemācišos vēl citas valodas. (A.Struka); Savu pirmo vārdu es pateicu krievu valodā, bet skolā es iemācišos latviešu valodu, jo šajā valodā runāja mani draugi — tā es iepazinu jaunu valodu. Tagad es runāju divās valodās. (E.Danilova); Mana valoda ir latviešu un krievu valoda. Ikdienā es vairāk lietoju latviešu valodu, krievu valodā es runāju ar draugiem un mammu, bet latviešu valodā skolā un ar paziņām. (D.Gorins); Mana dzimtā valoda ir krievu valoda, un tā man ļoti patīk. (I.Kostiks); Mana dzimtā krievu valoda ir ļoti skaista, un tajā ir uzrakstīts daudz interesantu literāru darbu. (K.Zagrebajevs); Mana valoda ir krievu valoda, tā ir daiļskanīga un viegla. Es dzīvoju Latvijā, bet varu brīvi runāt arī krievu valodā. (V.Jemeljanovs); Manas valodas ir gan latviešu, gan krievu valoda. Vispār es esmu krievs, bet es labi pārvaldu arī latviešu valodu. Katru dienu es runāju abās valodās, un es ceru, ka latviešu valoda neizzudīs. (A.Locāns).

Skolēnu domas apkopojā latviešu valodas, literatūras un filozofijas skolotāja Irēna Ormane

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Aizmāršība vai slimība?

Vairāk nekā pirms gadsimta, 1906. gadā, vācu psihiatrs un neiropatologs Aloīzs Alcheimers pirmoreiz aprakstīja aizmāršības slimību, ko novēroja 51 gadu vecajai pacientei Augustei Deterei.

Viņa četrarpus gadu laikā zaudēja atmiņu un sadzīves iemaņas, kam sekoja nāve. Laikam gan doktors Alcheimers būtu ļoti pārsteigts, uzzinot, ka šodien pasaulē ar viņa vārdā nosaukto kaiti slimo 18 miljoni cilvēku un tiek prognozēts, ka 2025. gadā šis skaits sasnies 34 miljonus, kas sabiedrībai būs milzīgs finansiāls un sociāls slogs. "Slimības izplatība pieaug, jo palielinās vidējais mūža ilgums un līdz ar to – gados vecāku ļaužu īpatsvars. Alcheimera slimība galvenokārt raksturīga tieši viņiem, lai gan ir gadījumi, kad slimo arī jaunāki cilvēki. Lielā mērā šī slimība ir ģenētiski noteikta," stāsta Rīgas Stradiņa universitātes psihiatrijas un narkoloģijas katedras docents Māris Taube.

Kad vecmāmiņa kārtējo reizi nevar atcerēties, vai viņa izslēgusi gāzes plīti un aizslēgusi durvis, purpinām kaut ko par veciem cilvēkiem un maziem bērniem. Kad viņas vainas dēļ tiešām tik tikko izdodas izvairīties no gāzes eksplozijas un ar vairākas reizes bez uzraudzības atstāto dzīvokli nekas nenotiek, tikai pateicoties brīnumam, lieta kļūst nopietna. Turklāt, ja vecmāmiņai vēl nav sešdesmit... Kas tas ir — aizmāršība vai slimība? Agrāk šādos gadījumos populāri bija piesaukt sklerozi, tagad arvien dzirdētāks kļūst Alcheimera slimības vārds. Ir zināms, ka šāda diagnoze uzstādīta arī bijušajam ASV prezidentam Ronaldam Reiganam.

Desmit brīdinājuma zīmes par Alcheimera slimību

Atmiņas zudums sāk ietekmēt darbības spējas. Ir normāli, ja dažkārt aizmirstat norunas, kolēģu vārdus vai darījumu partneru telefonu numurus, bet vēlāk tos atceraties. Taču, ja jums ir Alcheimera slimība, šādi pārpratumī gadās daudz biežāk un jūs aizmirsto vēlāk vairs neatceraties.

Sarežģījumi mājās dzīvē. Aizņemti cilvēki mēdz būt tik nevērtīgi, ka tikai maltītes beigās atceras, ka galdā nav liktas kādas no paredzētajām ēdiena piedevām. Savukārt tie, kas slimo ar Alcheimera slimību, var uztaisīt ēdienu un ne tikai aizmirst pasniegt, bet pat aizmirst, ka ir to pagatavojuši.

Valodas problēmas. Ikvienam mēdz aizmirsties kāds vārds vai izteiciens, bet ar Alcheimera slimību sirgstoši cilvēki mēdz aizmirst pavisam vienkāršus vārdus, vai arī to vietā lietot gluži nepiemērotus, padarot teikumu nesaprotamu.

Orientācijas trūkums vietā un laikā. Nav nekas ārkārtējs aizmirst, kāda šodien ir diena vai uz brīdi aizdomāties, kur isti jūs atrodaties. Taču Alcheimera slimnieki var apmaldīties ielā, kur viņi dzīvo — nesaprast, kur viņi atrodas, kā tur ir nokļuvuši un kā lai atgriežas mājās.

Nekritiska attieksme pret apkārtējiem. Katram var gadīties novērst uzmanību no bērna, ko viņš pieskata, taču Alcheimera slimniekiem var vispār aizmirsties, ka viņu uzraudzībā ir atstāts bērns. Viņi arī var nepiemēroti sagērbties: uzvilkt vairākus svārkus vai blūzes.

Problēmas ar abstrakto domāšanu. Ir grūti tikt galā ar dažādiem rēķiniem, ja tie ir sarežģītāki nekā parasti. Tie, kam ir Alcheimera slimība, diemžēl, var vispār aizmirst, kas ir cipari un kas ar tiem ir jādara.

Lietu pazaudēšana. Reizi pa reizei ikviens mēdz meklēt, kur ir atstājis maku vai atslēgas. Tomēr ar Alcheimera slimību sirgstošajiem gadās nolikt lietas gluži nepiemērotās vietās: gludekli ledusskapī vai rokaspulksteni cukurtraukā.

Garastāvokļa un ieradumu maiņa. Katram mēdz būt bēdu un nomāktības brīži, taču Alcheimera slimības gadījumā cilvēkam bez iemesla parādās straujas garastāvokļa maiņas: no miera līdz asarām, pat dusmām.

Pārmaiņas personībā. Parasti personība mainās gadu gaitā. Alcheimera slimniekiem tā var mainīties isā brīdī: tie var kļūt ārkārtīgi noslēgti, aizdomīgi vai bailīgi.

Iniciatīvas zudums. No darbiem vai dažādiem pienākumiem mēdz nogurt ikviens, taču lielākajai daļai cilvēku darbaspējas atkal atjaunojas. Tiem, kam ir šī slimība, tā nenotiek — viņi kļūst ļoti pasīvi un nepārtraukti ir jāpamudina un jāiesaista dažādās aktivitātēs.

Jo vecāks, jo riskantāk. Alcheimera slimība pirmoreiz aprakstīta jau 1906. gadā. To darīja bavāriešu psihiatrs Aloīzs Alcheimers, par piemēru ņemot kādu 51 gadu vecu sievieti ar izteiktiem atmiņas, uzmanības, runāšanas un uzvedības traucējumiem, ko izraisījusi smadzeņu nervu šūnu deģenerācija un patoloģiskas olbaltuma nogulsnes smadzeņu vielā. Smadzeņu darbību un prāta spējas var ietekmēt traucējumi asinsritē, skleroze, insulta, arī dažādas hroniskas slimības, taču šīs problēmas var būt pārejošas. Alcheimera slimības gadījumā tā nav: tās cēloņi isti nav zināmi, tā sākas nemanāmi un attīstās pakāpeniski, neizbēgami novedot pie galīgas plānprātības, saka psihogeriatrijas speciālists Vladimirs Kuzņecovs. Alcheimera slimībai, kas nemēdz sākties pirms 50 gadu vecuma sasniegšanas, nav nekāda sakara ar aizmāršību jaunībā.

V.Kuzņecovs atzīst, ka šīs slimības sakarā pastāv gan diagnostiskas, gan ētiskas problēmas: skleroze ir sadzīves līmeņa diagnoze, bet teikt, ka cilvēkam ir šī slimība, ir liela atbildība, tāpat ir diskutabli, cik ilgi turpināt ārstēšanu. Ārzmēs, it īpaši Amerikā, ir cita nostādne — tam, kam ir kāda slimība, ir par to jāzina, lai viņš var racionāli plānot dzīvi.

Alcheimera slimība nav nekas jauns — tās simptomi novēroti jau senatnē, aprakstīti literatūrā un zīmēti gleznās. Tas, ka šī slimība kļuvusi aktuālāka, nenorāda uz globālām veselības problēmām kopumā. Gluži pre-

tēji — uzlabojoties dzīves apstākļiem, attīstīto valstu iedzīvotāji dzīvo ilgāk. Pedējos 20 gados pasaulē, arī Latvijā, krietni pieaudzis vecu cilvēku skaits. Ar gadiem Alcheimera slimības risks palielinās: tā novērota 5 procentiem cilvēkiem, kas pārsnieguši 60 gadu vecumu, tiem, kas ir vecāki par 80 gadiem, jau 10 procenti. Tas ir arī finansiāls jautājums: jaunā paaudzē ir aizņemta darbā, un nav, kas veco cilvēku pieskata, tādejā nepieciešams paplašināt aprūpes iestāžu tīklu: izveidot aprūpes mājas, pansionātus, nakts stacionārus.

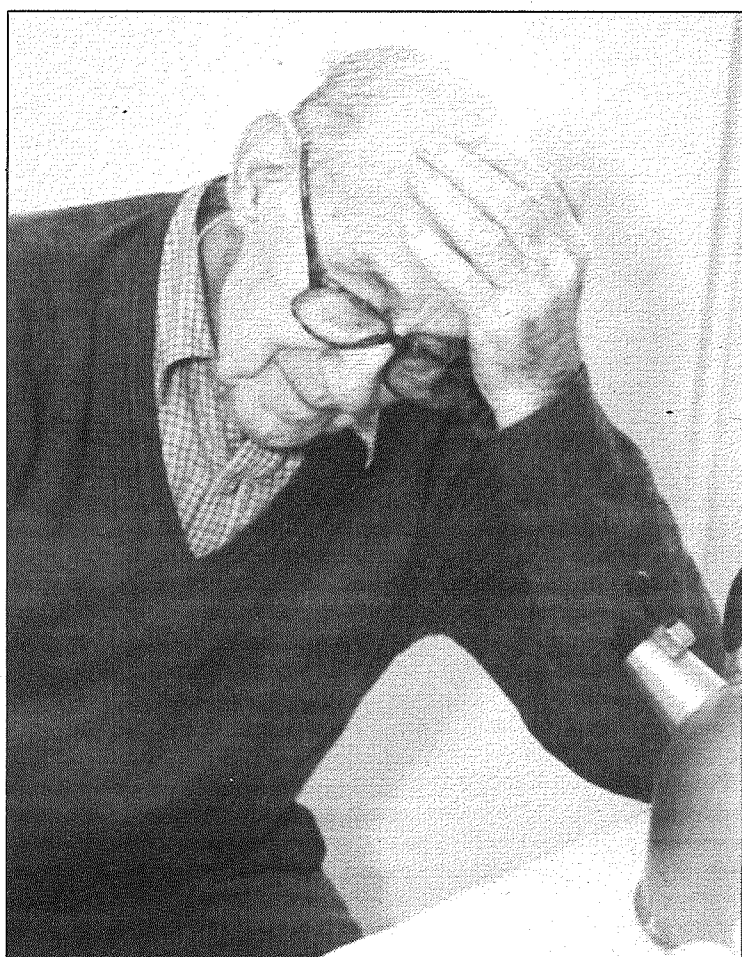
Trīs simptomu grupas

Intelektuālās jomas simptomi. Sākumā — nelielas atmiņas kļūdas. Pirmais aizmirstas nesen notikušais, piemēram, tas, kas tikko ir lasīts avīzē, vai arī tikko redzēti cilvēki. Senāki fakti paliek atmiņā. Atmiņas izmaiņām progresējot, cilvēks nevar izmantot arī savu pagātnes pieredzi, piemēram, atstātīt savu biogrāfiju. Beigās slimnieks nevar pateikt, kāds konkrētajā brīdī ir gads un kur viņš atrodas. Domāšana kļūst arvien fragmentārāka, valoda — arvien nabadzīgāka. Cilvēks var pat vairs neprast orientēties savā dzīvoklī, neprast apģērbties. Viena no agrinām pazīmēm: kāds, kurš visu mūžu ir lietojis kaklasaiti, var to vairs neprast sasiet.

Uzvedības traucējumi. No vieglām personības izmaiņām līdz psihozēm, ko parasti rada stress. Novērojamas arī depresijas, murgi: slimnieks, neatrodot vajadzīgo mantu, var apvainot piederīgos zagšanā. Sākumā viņš jūt savu intelektuālo deficītu un to smagi pārdzīvo, taču vēlāk vairs apziņa zūd. Alcheimera slimnieki var būt arī nekritiski pret savu seksualitāti. Raksturīgs krēslas nemiers: vakarā viņi kļūst nemierīgi līdz apjukumam.

Somatiskie simptomi. Urīna nesaturēšana, gaitas izmaiņas un kramju lēkmes. Pastiprināta ēstgriba vai ēstgribas trūkums. Miega ritma traucējumi — slimnieks jauc dienu ar nakti. Tikai daļēji ārstējama Alcheimera slimība progresē vidēji 8-9 gadu laikā, taču šī slimība var vājināt organisma aizsargspējas — slimnieks var nomirt, piemēram, no smagas pneimonijas. Taču tikpat labi viņš var nodzīvot 20 gadus. Ir iespējama ārstēšana, kas vismaz nedaudz kavē slimības progresu. Psihiatrs var izrakstīt medikamentus, kas likvidē tā saukto mediatru — vielu, kas garantē nervu impulsa pāreju no vienas nervu šūnas uz otru — deficītu, kā arī satur vielas, kas iedarbojas uz smadzeņu šūnām un iespaido intelekta spējas: cilvēks spēj labāk orientēties, saprast, ar ko viņš runā. Samazinās arī uzvedības traucējumi: trauksme, nemiers, agresivitāte.

Nemedicīniskā terapija izpaužas kā smadzeņu trenēšana, pieredzes aktualizēšana: piemēram, slimniekam lūdz īpašā tabulā atzīmēt dienā izdzertā šķidruma daudzumu. Teorētiski tos, kam bijušas attīstītas intelektuālās spējas, šī slimība skar mazāk: ja cilvēks ir trenējis prātu, viņam būs vieglāk sakopot uzmanību.

Nopietna morāla problēma — ko darīt ar Alcheimera slimnieku, ja viņš kļūst bezpalīdzīgs? Arī ārzemēs, kur geriatrisko (vecu ļaužu slimību) aprūpes iestāžu tīkls ir daudz plašāks nekā Latvijā, bieži sastopama prakse, ka līdz zināmam sliekšnim slimie cilvēki tomēr paliek ģimenēs: viņiem nepieciešama drošība, atbalsts un miers — labāk nemainīt viņu dzīves stereotipu, neradīt stresu, jo tas var novest līdz galīgam sabrukumam. Protams, tā ir papildu slodze tuviniekiem, kas bieži cieš ne mazāk kā paši slimnieki. Vācu psihiatri, kopjot Alcheimera slimniekus, iesaka: sarunā lietot vienkāršus, saprotamus teikumus; izturēties pacietīgi un ar izpratni; nediskutēt, labāk novērst uzmanību no problēmas; ievērot konkrētu un vienkāršu dienas kārtību; pasargāt slimniekus no stresa un pārslodzes; kontrolēt, lai viņi pietiekami (1,8-2 l dienā) ņņem šķidrumu: novecojot šķidruma daudzums organismā samazinās, un šķidruma trūkums, izjaucot vielu balansu, var radīt apjukuma stāvokli un padziļināt intelekta regresu.

V.Kuzņecovs lūdz vērst uzmanību, lai vecajiem ļaudīm nebūtu pieejami gāzes krāni, sērkokoņi, lai viņiem būtu ērti apavi, lai viņi pietiekami kustētos. Viņiem varētu dot literatūru, ko viņi lasīja jaunībā, vecus žurnālus, ļaut klausīties vecu mūziku. Prāta spēju izsīkumu nevajag uztvert dramatiski, uzskata psihiatrs. Tas ir komplikēts jēdziens — evolūcijas beigās konkrētajai personai. Nekas nav mūžīgs. Mūsu rūpes par šiem cilvēkiem atrisina arī mūsu morālās problēmas: viņi taču kādreiz ir rūpējušies par mums.

Aprūpei — liela loma

Alcheimera demences piemēlētajam cilvēkam vajadzīga kvalitatīva aprūpe mājās vai sociālās aprūpes institūcijās, dienas centros u.c. Tur jābūt labiem apstākļiem, rehabilitācijas iespējām,

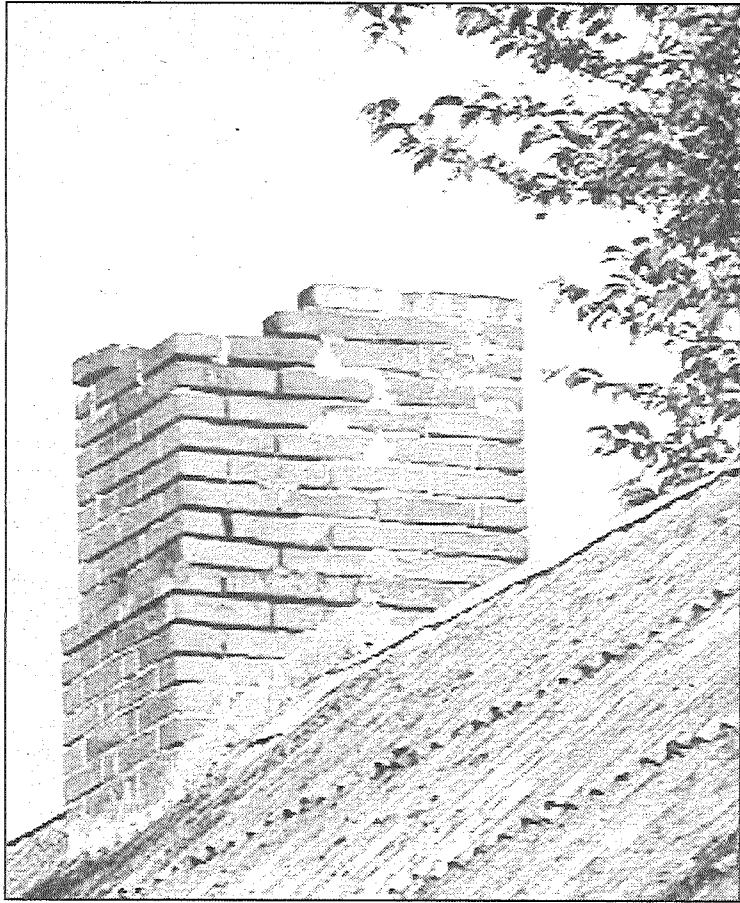
dažādām nodarbēm, lai pacienta dzīves kvalitāti saglabātu pietiekami labu.

Cilvēki, kuri kopuši tuviniekus ar šādu diagnozi, zina, cik tas grūti, jo visu laiku jābūt klāt. Slimnieks var nokrist, savainoties uz asiem stūriem, aizmirst izslēgt gāzi, aizslēgt durvis... Mūsu tautas mentalitātē pārsvarā prasa, lai tuvinieki uzpurētos un koptu slimnieku mājās. No vienas puses, tas ir tiesa, ka mājās pat sienas palīdz. Starp savām ierastajām istablietām, ar kurām cilvēku saista emocionālas atmiņas, viņš jūtas labāk. "Tomēr pamest darbu un atteikties no privātās dzīves, lai pilnīgi nodotos slimnieka aprūpei — tas ir upuris, kuru īstenībā nevar un nevajag nest," atzīst M. Taube, "noteikti ir jāpieņem atbalsts no apkārtējiem, citādi arī paša aprūpētāja psihiskā veselība būs apdraudēta. Valstij un pašvaldībai jānodrošina, lai darbotos dienas centri, kur slimnieku var aizvest no rīta un vakarā atvest mājās. Arī uz sociālās aprūpes māju vai pansionātu var atvest viņa paša mēbeles un lietas, kas cilvēkam mīlas, tā veidojot emocionālu piesaisti. Tam kalpo arī radnieku fotogrāfijas, lieli pulksteņi un kalendāri — turot tos acu priekšā, ilgāk saglabājas atmiņa, un tas bremzē slimības attīstību."

Aprūpējot jāpievērš īpaša uzmanība pacienta dienas režīmam, racionālam uzturam un svara kontrolei (novērots, ka šie slimnieki bieži vēlas pārmērīgi ēst saldumus), personīgajai higiēnai un tualetes apmeklēšanai, traumu novēršanai (kras var radīt asi stūri, slidenas grīdas u.c.), garastāvokļa un emociju kontrolei (nodrošinot ierasto dzīves ritmu un pozitīvus iespaidus), klaiņošanas ierobežošanai, miega traucējumu novēršanai. Modri jāuzrauga arī vispārējā veselība, jo demences slimnieks, piemēram, nesaprot, ka ir paaugstināta temperatūra un jāiet pie ārsta.

Netīrīts skurstenis – ugunsbīstams skurstenis

Kā liecina Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) statistika, ik gadus palielinās ugunsgrēku skaits, kas ir saistīti ar bojātām apkures ierīcēm vai to lietošanu, pārkāpjot ugunsdrošības noteikumus. Pagājušajā gadā ugunsdzēsēji izbrauca uz 598 gadījumiem, kad dūmvadā dega sodrēji. Šogad jau ir vairāk nekā 400 šādu gadījumu, kas bijuši gada sākumā, taču jaunā apkures sezona tikai sākas un jau ir pirmie izsaukumi uz gadījumiem, kad deg sodrēji, ziņo VUGD Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Inga Vetere.

Ugunsgrēki, kas saistīti ar dažādām ar apkures sistēmu saistītām problēmām nereti izceļas lauku viensētās, kur dzīvo sirmgalvi, kuriem pašiem ir problēmas atrast skursteņslaucītāju, atrast speciālistu, kurš varētu pirms apkures sezonas sākuma pārbaudīt krāsnīšu un dūmvadu, vai nav radušās plaisas. VUGD aicina pašvaldību vadītājus savu iespēju robežās apzināt šos cilvēkus un sniegt nepieciešamo palīdzību. Tāpat aicinām pašvaldībās izvietot informāciju par ugunsdrošību apkures sezonā, kā arī tālruņa numurus, kur atrast kvalificētu skursteņslaucītāju.

Netīrīts skurstenis – tāds ugunsbīstams. Sadegot jebkuram cietajam kurināmajam, uz skursteņa iekšējās virsmas veidojas kvēpu, sodrēju un darvas nosēdumi, kas, savlaikus nenotīrīti, labākajā gadījumā samazina apkures ierīces darbības efektivitāti, bet sliktākajā gadījumā var izraisīt intensīvu šo produktu degšanu. Aizdegšanās ātri izplatās pa visu dūmeņa iekšējo virsmu, vienlaikus ievērojami paaugstina temperatūru tajā aptuveni līdz pat 1000 C. Tas var radīt plaisas visa mūrētā dūmeņa kor-

pusa biežumā, ārējo apvalku ieskaitot, tādējādi paverot ceļu karstajam dūmgāzēm un liesmām uz degspējīgām sienām, griestu un jumta konstrukcijām. Saskaņā ar "Ugunsdrošības noteikumiem", apkures iekārtas un ierīces pārbauda divas reizes gadā, ja ekspluatācijas noteikumos nav noteikts citādi, un, ja nepieciešams, attīra no sodrējiem. Sodrējus no dūmeņiem, krāšņu un pavardu dūmkanāliem iztīra pirms apkures sezonas sākuma un apkures sezonā ne retāk kā reizi mēnesī – ilgdedzes apkures krāsnīm, bet divas reizes – citām apkures ierīcēm.

Ja jums ir malkas plīts, tad ir jāatceras, ka plīts laika gaitā nolietojas – var izdegt cepeškrāsns metāla apšuvums, plīts virsmā parādīties spraugas, caur kurām nāk dūmgāzes. Lai šādas plīti-

padarītu ikdienas lietošanā drošas, tām periodiski nepieciešama atjaunošana, rūpīgi aizsmērojot radušās plaisas, savlaikus noņemot izdegušo cepeškrānsi, nostiprinot durvītiņas.

VUGD aicina visus pirms ziemas sezonas apmeklēt savus vecākā gada gājuma piederīgos, pārliecināties, ka viņu mājas ziemā būs drošas un siltas. Tāpat līdz ar ciema kukuli atvediet un uzdāviniet dūmu detektoru. Pat, ja apkures sistēma ir kārtībā, nereti tieši vecāka gada gājuma cilvēkiem pirms došanās gulēt piemirstas aizvērt krāsns durvītiņas, kā rezultātā var izkrīst kāda ogle, piemirstas uz krāsns atstātais dvielis, kas var aizdegties. Dūmu detektors visātrāk pavēstīs par sadūmojumu un tālāk iespējamo ugunsgrēku, un tas var glābt pat cilvēka dzīvību!

Pašvaldībās secina — ir skursteņslauķu deficīts

Apkārtējo pašvaldību speciālisti ir vienprātīgi, ka atrast profesionāli sodrēju tīrīšanai dūmvados ir visai problemātiski. Sertificētu skursteņslauķu joprojām trūkst.

AGLONAS novadā cenšoties iztīkt pašu spēkiem. Pašvaldības rīcībā ir autopacēlājs. Skursteņu tīrīšana uzticēta komunālās saimniecības strādniekiem. Protams, netiekot atteikts arī iedzīvotājiem, kuri, redzot darbojamies tīrītājus, vēloties tikt valā no sodrējiem arī savu māju skursteņos.

PREIĻU novadā domes tehniskajā daļā pastāstīja, ka SIA «Preiļu saimnieks» štatos nav sertificēta skursteņslauķa, tāpēc visos jautājumos, kas saistīti ar dūmvadu tīrīšanu gan uzņēmums, gan personas individuāli

griežas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībā. Tehniskās daļas vadītājs Jānis Skutels atzina, ka tuvumā neesot citu firmu, kas sniegtu atbilstošus pakalpojumus. Pašvaldība ir atbildīga par to, lai sociālo māju skursteņi būtu iztīrīti un sodrēju dēļ neizceltos nelaime. Preiļu novada iedzīvotāji, kam nepieciešams sertificēta skursteņslauķa pakalpojums, var zvanīt Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības vadītājam Bonifācijam Kļavinskim pa tālruni 27869127.

RIEBIŅU novadā domes izpilddirektors Āris Elsts atzina, ka tiekot izmantoti Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības no Preiļiem sniegtie pakalpojumi, citu firmu tuvākā apkārtne neesot. Skursteņi, par kuru tīrīšanu un uzturēšanu kārtībā atbildīga ir pašvaldība, esot aptuveni 20 objektos.

VĀRKAVAS novada domes izpilddirektors Elmārs Sparāns pastāstīja, ka pašvaldība pakalpojumus pārņem SIA «Viza» Daugavpilī. Tas ir uzņēmums, kur strādā sertificēti speciālisti un ir atbilstošs aprīkojums. Bez tam viņi pēc darbu veikšanas izsniedz arī nepieciešamos dūmvadu apsekošanas aktus. Novadā dūmeņi jātīra katlu mājās un ēkās, kur ir krāsns apkure, kopā aptuveni 12 objektos.

SIA «Viza» atrodas Daugavpilī, Muzeja ielā 11. Tālrunis 65407458.

LĪVĀNU novadā dzīvokļu un komunālās saimniecības vadītājs Andrejs Patmalnieks atzina, ka esot laiks gādāt par to, lai pašvaldībā būtu pašiem savs sertificēts skursteņslauķis. Līvānos tāda pagaidām nav, tāpēc speciālisti tiekot meklēti Jēkabpilī vai citur.

Latvijā aktuāli logus siltināt jeb drīvēt ar kaņepēm

● Nepelē, nedeg un peles arī negrauz

Nosiltinot logus, tiem būtu jākalpo nevainojami līdz pat pēdējai dienai, tiem nevajadzētu laist aukstumu vai mitrumu. Mūsu viedie senči zināja, kā panākt šādu rezultātu, tāpēc logus siltināja jeb drīvēja ar visparastākajām kaņepēm. Arī mūsdienās ikviens var izmantot kaņepes kā siltumefektīvu, ļoti ilgmūžīgu, pilnīgi ekoloģisku un arī salīdzinoši lētu siltumizolācijas materiālu.

Pirms simts un vairāk gadiem Eiropā, arī Latvijā logus, durvis un citas ēkas konstrukcijas siltināja jeb drīvēja ar dabīgiem materiāliem — sūnām, līnu un ļoti bieži kaņepēm.

Pašlaik kaņepju siltumizolācijas materiāli ir ļoti populāri Vācijā, taču pēdējos gados tos arvien biežāk izmanto arī Latvijā, īpaši restaurējot senas ēkas. Latvijā ir pieejamas gan siltumizolācijai paredzētas kaņepju pakulas, gan lentes. Ar šiem materiāliem ir ļoti viegli strādāt, tos var griezt. Ikviens var šādi nosiltināt logus paša spēkiem. "Būve RB&B" būvniecības eksperts Harijs Tučs stāsta, ka kaņepju siltumizolācijas materiālam ir ļoti siltumtehniekie rādītāji. Kaņepes satur dabīgas antiseptiskas vielas, tāpēc, pareizi iestrādājot loga konstrukcijā, tās nepelē. Tās ir arī ugunsdrošas — nedeg.

Kaņepēm piemīt specifiska garša, tāpēc siltumizolācijas materiālu negrauzīs peles. Tā kā kaņepju siltumizolācija ir pilnībā dabīga, mājokļa iemītniekiem tā nevar izraisīt alerģisku reakciju, kā tas nereti notiek, ja logi tiek siltināti ar sintētiskiem siltumizolācijas materiāliem. Būvniecības eksperts Juris Biršs min vēl

kādu ļoti svarīgu kaņepju siltumizolācijas īpašību — ilgmūžību. Ar kaņepēm nodrīvēti logi kalpo 50, 100 un vēl vairāk gadu.

Harijs Tučs stāsta, ka, demontējot pirms simts un vairāk gadiem Latvijā būvētas ēkas, nereti no to konstrukcijām izņem kaņepju siltinājumu, kas ir ideāli saglabājis.

Logu drīvēšana nav sarežģīta — kaņepju siltumizolācijas materiālu lentes vai pakulas cieši sadrīvē (sabāž) loga konstrukcijā — tur, kur parasti puš siltumizolācijas putas. Kaņepju siltumizolācijas materiālu vēlams samitrināt ar kaļķi, tas papildus darbojas kā antiseptiķis, lai novērstu iespējamo pelēšanu.

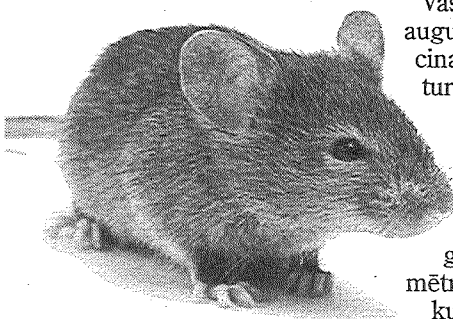
Lai nodrošinātu hermētiskumu, loga konstrukcijā iestrādāto kaņepju siltumizolācijas materiālu pārklāj ar elastīgu šuvju pildītāju.

Harijs Tučs secinājis: "Ja kaņepes salīdzina ar siltumizolācijas putām, pirmajā brīdī kaņepju siltumizolācijas materiāls izmaksā dārgāk. Taču, ja rēķina ilgtermiņā — kaņepju ilgmūžību pretstata siltumizolācijas putām, kaņepes tomēr ir daudz ekonomiskākas."

Savukārt Juris Biršs piebilst: "Logu konstrukcijā iestrādājot kaņepju siltumizolāciju, iespējams, tā nenodrošinās tik augstu siltumizolāciju kā tikko iepūstas putas. Taču, siltinot ar putām, cilvēki ļoti bieži saskaras ar nepatīkamu problēmu. Ja tās iestrādā nepareizi — bez speciālas blīvēšanas lentes, pāris gadu laikā siltumizolācijas putas zaudē siltumtehniekās īpašības, un tad ļoti laizi aukstumu un mitrumu. Šādā aspektā kaņepju siltumizolācija, protams, ir daudz praktiskāka."

SENI PADOMI

Pret pelēm un žurkām

Vasaras sākumā savāktos augus — sunmēles — sasmalcina un izkaisa vietās, kur uzturas peles un žurkas.

Peles un žurkas nepanes piparmētru smaržu. Piparmētru pušķiņus izliek vietās, kur uzturas grauzēji. Var arī ar piparmētru tinktūru aplacīt vietas, kur nāk peles.

Saveļ vates bumbiņas apmēram vistas olas lielumā un samērcē tās stiprā formalīna šķīdumā. Šos tamponus sabāž visās žurku alās, kuras pēc tam noslēdz, piemēram, aizberot ar zemi. Formalīns izgaro, tā tvaiki izplatās alās, bet žurkas un peles iet bojā vai meklē citu mitekli.

Peļu uzturēšanās vietās var izlikt deviņviru spēku ar ziediem, lapām un saknēm. No šī auga grauzēji bēg. Līdzīga iedarbība esot arī viršiem

Samērā labs līdzeklis cīņai ar grauzējiem ir ģipsis. Mājdzīvniekiem tas ir nekaitīgs. Sagatavo ēsmu no 20 g ģipša pulvera un 50 — 60 g miltu. Maisījumam pieliek 10 — 20 pilienus augu eļļas. Ēsmu izliek grauzēju apmeklētās vietās.

SIGULDA

Aizvadīta Gaujas nacionālā parka nedēļa

Gaujas nacionālais parks (GNP) — viena no Latvijas lielākajām un skaistākajām īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām — nupat aizvadījis četrdesmitā jubilejas gada svētku nedēļu.

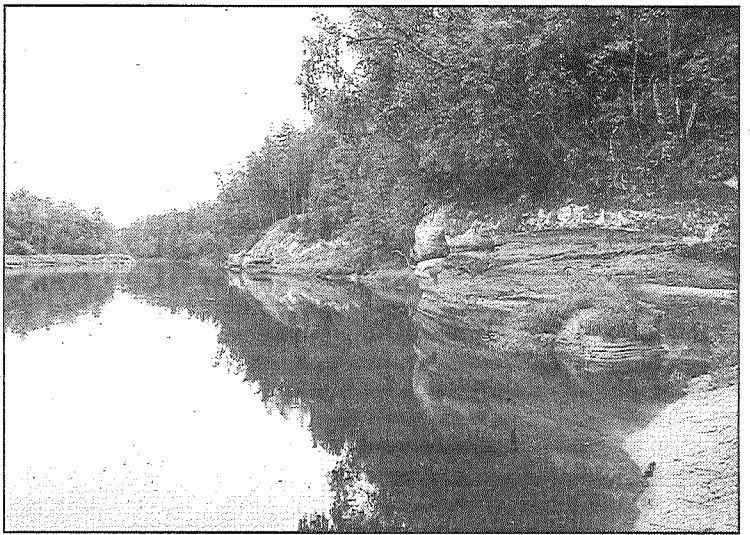
Parks tika dibināts pirms 40 gadiem — 1973. gada 14. septembrī. Par godu svētkiem Dabas aizsardzības pārvalde ar sadarbības partneriem rīkoja daudzveidīgus pasākumus, kuros aicināja labāk iepazīt un izprast parka nozīmi un dabas vērtības.

Konferencē «Cilvēks un daba — GNP pamatvērtības» izskanēja stāsti par parka izveidošanas ideju un būtību, tika runāts par kultūrvēsturisko mantojumu, par nacionālo parku pasaules kontekstā un tā nozīmi vietas ilgtspējā, kā arī plaši pārrunāti sadarbības aspekti un to nozīmība. Izskanēja

vairāki interesanti fakti un atziņas — piemēram, par agrāk apsvērtu domu Latvijas pirmo nacionālo parku dibināt Rīgas apkārtnē, ap vietām, kur koncentrējas mednieku saimniecības, un par to, ka nacionālā parka veidošana bija sava veida kustība, kurai lielu atbalstu sniedza vietējie iedzīvotāji. Tika gūta vērtīga atziņa — viens no būtiskākajiem aspektiem nacionālā parka ilgtspējīgā pastāvēšanā ir tas, kā vietējie iedzīvotāji iejūtas parka teritorijā un sadzīvo ar to. Tāpat tika uzsvērtā parka dibinātāju veidotā aizsardzības sistēma par kam kā vienotai ekosistēmai, ko jācenšas uzturēt arī mūsdienās. Siguldā, Gaujas senlejā pie Gūtmaņālas, jubilejas gada centrālais pasākums pulcināja lielu skaitu iedzīvotāju, tūristu un citu interesentu. Dienā pie Gūtmaņālas darbojās sveču liešanas, spieķu

darināšanas, keramikas, papīra un zīmēšanas, un citas darbnīcas, vietējo amatnieku tirdziņš, vakarā muzicēja grupa «Gūtmans», kas atskaņoja GNP dibināšanas laikā, 60. - 70. gados, radītu mūziku. Grupa ir interesanta arī ar savu dabas aizsardzības misiju — aicināt sabiedrību nepostīt dabu, izturēties pret to cieņpilni un atbildīgi. Iestājoties krēslai, alu atdzīvināja krāšņās gaismas projekcijas, smilšu mākslinieka Elmāra Gaigalnieka četru dimensiju smilšu izrāde ar deju studijas «Dzirnas» piedalīšanos. Uz skatuves kāpa arī pirmais paka direktors Gunārs Skriba un ilggadējais vides inspektors Māris Mītrevics.

GNP galvaspilsētā iepazīstināja rīdziniekus ar jaunizdotu parka ainavu fotogrāfiju albumu, kas vērtējams kā liels notikums, jo pēdējais šāda veida izdevums ti-

● Pie Sietiņeža. Viens no krāšņākajiem GNP objektiem.

cis izdots vien padomju gados. Svētku ietvaros norisinājās arī mediju diena, amatnieku tirdziņi pie populāriem objektiem, diskusiju vakari par GNP nozīmi un vietu sabiedrības vidū, dzeramā ūdens «Gauja» akcija un orientēšanās pārgājiens «Līgatnes zelts».

Siguldas pagasta kultūras namā bija apskatāma parka jubile-

jas fotoizstāde «Sajūti, iepazīsti, izbaudi!». Jubilejas gadu noslēdza Sēņu diena, kad bija iespēja tikties ar sēņu speciālisti, piedalīties sēņu meklēšanā un izstādes veidošanā. Sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem un amatniekiem notika arī tirdziņš, piedāvājot Gaujas nacionālā parka teritorijā izaudzēto un darināto.

«Liesma»

CĒSIS

Arī dzīvnieks jāapglabā ar cieņu

Cēsu pilsētas dzīvnieku kapsētā septembrī bijis trīssimtais apbedījums, saimnieki apglabājuši itāļu spinones šķirnes kucīti. Kapsēta Cēsis darbojas jau astoņus gadus, šogad tajā ierīkotas 26 jaunas kapa vietas.

Par dzīvnieku kapsētas aprūpēšanu gādā pašvaldība. «Palīgā piesaistām arī pagaidu sabiedriskajos darbos algotus cilvēkus. Arī dzīvnieku saimniekiem, kuru četrkājainie draugi te apglabāti, ir liela interese. Daudzi nes ziedus, uzstāda pieminekļus, ierīko apmalītes, lai norobežotu kapiņu teritoriju. Te var redzēt mīlestību pret dzīvnieciņiem. Ir tādi saimnieki, kas dzīvnieciņam kapā liek līdzīgu rotālietas un pat

dokumentus,» stāsta Cēsu novada pašvaldības komunālās nodaļas komunālinženiere Anita Bukeja un piebilst, ka kapsētā atdusas ne tikai kaķi un suņi, bet arī truši, te apglabāts degu, kāmitis, papagaiļis, fretka un pat zivtiņa. Anita Bukeja atminas, ka pirmais apbedījums veikts 2003. gadā. Tiesa, tad vēl dzīvnieku kapsēta nebija oficiāli atklāta.

Septembra otrā svētdiena pasaulē ir mirušo dzīvnieku piemiņas diena. Arī Cēsis tā nav gājusi secen. Tajā dienā dzīvnieku kapsētā rosījās cilvēki, aizdedza svečītes par saviem aizgājušajiem mīļiem.

Zinaida Petrova dzīvnieku kapsētā iegriežas bieži. Viņa priecājas, ka Cēsis ir tāda vieta, kur cienīgi apglabāt dzīvnieciņus. Kundze no sava suniņa atvadījās

2006. gadā. Kopš tā laika pie kokerspaniela sunītes Rikas kapa vietas ierodas regulāri. «Katram saimniekam mīldzīvnieka aiziešana sagādā sāpīgus brīžus. Es no suniņa atvadījos, kad tam bija vairāk par desmit gadiem. Prieks, ka Cēsis ir šāda kapsēta. Nevaru iedomāties, ja man savs dzīvnieks jāaprok zem kādas liepas parkā, zem komposta kaudzes vai daudzdzīvokļu mājas pagalmā,» klāsta Zinaida Petrova.

Rikas kapa vieta iekopta gaumīgi — pieminekļi, ziedi un apmalīte. Tieši Zinaida esot bijusi tā, kura pirmā iedomājusies kapa vietu norobežot ar apmalīti. Viņas piemēram sekojuši arī citi. Zinaida Petrova domā, ka dzīvnieku kapsēta ir labs piemērs sabiedrībai. Ja laukos dzīvnieku var aprakt sev zināmā teritorijā, tad pilsētā

● Zinaida Petrova sava mīļā suniņa Rikas kapiņu sakopt dodas regulāri.

šādas iespējas parasti nav. «Pats galvenais, cilvēki rosās un nepamet novārtā savu mīldzīvnieku kapi kopīgas. Nezinu nevienu citu pašvaldību, kur būtu šāda kapsēta. Citi par to brīnās. Domāju,

arī bērniem būtu jāredz, ka šāda vieta ir. Vairbūt arī ekskursantiem Cēsis to būtu vērts apmeklēt. Arī dzīvnieks ir pelnījis cienījamu atdusas vietu,» tā Zinaida Petrova.

«Druva»

AMATA

Palīdzība sadzīvē ir nepieciešama

Biedrība «Amatas novada attīstības fonds» turpina realizēt projektu «Sociālās palīdzības sniegšana vientuļi dzīvojošiem pensionāriem». Šobrīd aktualitāte ir skursteņu tīrīšana.

Projekta vadītāja Anita Beikule «Druvai» stāsta, ka sākotnēji izvirzīti divi uzde-

vumi — izveidot mobilo saziņas sistēmu un, veicinot pakalpojumu pieejamību, palīdzēt pensionāriem sadzīvē.

«Palīdzam cilvēkam nokļūt līdz nepieciešamajam pakalpojumam vai pietuvinām pakalpojumu klienta dzīvesvietai. Tiek risināti jautājumi par nokļūšanu uz medicīnas iestādi vai pie mediķa — speciālista, gādāta pārtika, nodrošināta

iespēja nomazgāties un izmazgāt drēbes, apmeklēt bibliotēku un daudz kas cits. Lai paaugstinātu ugunsdrošību, septembrī uzsāka dūmvadu tīrīšanu. Pašlaik 12 mājām iztīrīti un pārbaudīti skursteņi, dūmvadi, krāsnis un plītis,» skaidro Anita Beikule.

«Kā jau minēju, mēs palīdzam cilvēkiem sasniegt pakalpojumu. Arī runājot par

skursteņu tīrīšanu, mēs cilvēkiem, kuri izteikuši vēlēšanos, šo pakalpojumu piedāvājam pie mājas, taču ar skursteņslauķi viņi norēķinās paši. Jāteic, ka daudziem ir interese par šādu palīdzību. Daudzās mājās dūmvadi nebija tīrīti piecus un pat vairāk gadus,» teic Anita Beikule.

«Druva»

ZIEMEĻVIDZEME

Jaunas ierosmes pēc Aitu dienām Lietuvā

SIA «Mikaitas» īpašnieki Aija Šneidere un Jānis Miķelsons kopā ar vēl dažiem aitū ganāmpulku īpašniekiem nesēn piedalījās Lietuvā rīkotajās Aitu dienās.

Tās notika ar moto «Aita apģērbs un pabaros». Tās pulcēja daudz apmeklētāju, ļoti labus lektoros un bija rīkotas, lai aitkopji

iegūtu profesionālas zināšanas. Liels akcents bija likts uz svētkiem un pilsētnieku iesaistīšanu. Latviešus pārsteidza, cik neparastus un ļoti smalkus aitū vilnas izstrādājumus tirgoja vietējie rokdarbu un audējmeistari, bet jo īpaši — filcētāji. Netālu no Ūtenas interesentiem bija iespēja apmeklēt aitū fermu, kur tās slauc, lai iegūtu pienu sieram.

Aija Šneidere pastāstīja, ka līdzīgas bija redzētas citās ES valstīs. Baltijā lietuvieši ir pirmie, kuri no Vācijas un Francijas iepirkuši daudz piena aitū. Pēc atnešanās aitām piens turas tikai trīs — četrus mēnešus. Siers ir ekskluzīvs — ar maigu garšu un, protams, dārgs. Daloties vērojamos, viņa sacīja, ka kaimiņvalstī ir vairāk eksperimentu šķirņu

krustojumos, tāpēc pašu lietuviešu šķirnes aitas «Lietuvas tumšgalve» un «Lietuvas vietējā ragainā» iet mazumā. Notika arī izsoles un paraugdemonstrējumi. No šī brauciena latviešiem radās pārlicība, ka abu valstu Aitkopības asociācijām jāveido ciešāki kontakti.

— Pie lietuviešiem bija ieradusies ārkārtīgi interesanti lektori

no Francijas un Lielbritānijas. Domājam, ka nākamgad arī latviešiem viņi būtu jādzird un jāredz. Jāizdomā, vai mums braukt klausīties viņus uz Lietuvu, vai varbūt uzaicināt uz Latviju. Ja lektori tik tālu ceļu braukuši pie kaimiņiem, arī mūsu aitkopjiem vajag izmantot viņu zināšanas, — teica «Mikaitu» saimniece.

«Auseklis»

Par nodarīto kaitējumu pacientiem kompensēs arī ārstniecības izdevumus

No šī gada 25. oktobra, kad darbu sāks Ārstniecības riska fonds, pacienti par ārstniecības laikā veselībai un dzīvībai nodarīto kaitējumu varēs prasīt kompensāciju arī par ārstniecības izdevumiem. To paredz Saeimas Sociālo un darba lietu komisijā 24. septembrī konceptuāli atbalstītie grozījumi Pacientu tiesību likumā.

Izmaiņas likumā paredz tiesības pacientam prasīt atlīdzināt izdevumus par ārstēšanu, ja tā bijusi nepieciešama, lai novērstu vai mazinātu ārstniecības per-

sonas nodarīto kaitējumu pacienta dzīvībai vai veselībai.

Persona varēs prasīt kompensēt izdevumus par konsultācijām pie ārsta, medicīniskajām manipulācijām, diagnostiskajiem un laboratoriskajiem izmeklējumiem, zāļu un medicīnisko preču iegādi un rehabilitāciju.

Atlīdzību, iesniedzot attiecīgu medicīnisko dokumentāciju, čekus, kvītis un rēķinus, varēs pieprasīt divu gadu laikā no kaitējuma atklāšanas dienas un to varēs saņemt ārstēšanās izdevumu apmērā, bet ne vairāk kā 20 000 latu (28 460 eiro) apmērā. Ārstniecības riska fondam prasījums būs jāizskata un lēmums

jāpieņem sešu mēnešu, bet sarežģītās un apjomīgās lietās — viena gada laikā.

Patlaban persona var prasīt atlīdzību par viņa dzīvībai vai veselībai nodarīto kaitējumu, kā arī par morālo kaitējumu, ko ārstniecības laikā ar savu darbību vai bezdarbību nodarījušas ārstniecības iestādē strādājošās ārstniecības personas.

Atbildīgā Sociālo un darba lietu komisija grozījumus Pacientu tiesību likumā nolēma virzīt izskatīšanai Saeimas sēdē 3. oktobrī, lūgt Saeimu tos atzīt par steidzamiem un galīgajā lasījumā izskatīt 17. oktobrī.

No vardarbības ģimenē lielākoties cieš bērni un sievietes

Lielākoties sievietes un bērni no vardarbības cieš tieši ģimenē. Latvijā katrā otrajā sievietē, kura guvusi traumas, to nodarīja partneris, bet bērni galvenokārt cieš no vecāku vardarbības. Ik dienu policija saņem vismaz 13 izsaukumu par konfliktiem ģimenē. Sākus secinājumus Labklājības ministrijas (LM) speciālisti pauda Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes pārstāvju sanāksmē, informē Labklājības ministrijas Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste Liene Užule.

No visiem konstatētajiem vardarbības gadījumiem aptuveni 80% pret bērniem un 40% pret sievietēm notiek ģimenēs. Pērn vecāki bijuši vardarbīgi pret 1728 bērniem. Tomēr LM uzsvē, ka patiesā situācija ir vēl dramatiskāka, jo pastāv slēptās vardarbības gadījumi, kurus cietušais dažādu iemeslu dēļ nevēlas at-

klāt. Turklāt par ģimenē notikušu vardarbību kriminālprocesu bieži vien nav pamata ierosināt — tas tiek ierosināts tikai apmēram 3% gadījumos.

LM speciālisti secinājuši, ka sievietes un īpaši bērni no švešiem cilvēkiem cieš mazāk nekā no pazīstamiem, tuviem cilvēkiem. Ceturtdaļa no visiem vardarbīgiem noziegumiem, tajā skaitā slepkavības un miesas bojājumi, par kuriem varmāku notiesā, notiek ģimenēs.

Lai mazinātu vardarbību ģimenē, ļoti būtiska ir vairāku institūciju iesaistīšanās un savstarpēja sadarbība, jo vienas institūcijas pārstāvis parasti nevar piedāvāt cietušajam kompleksu palīdzību, uzskata LM. Piemēram, gadījumos, kad Valsts vai pašvaldības policija saņem izsaukumu par konfliktu ģimenē, bet kriminālprocess netiek uzsākts, ir būtiski informāciju par šiem gadījumiem nodot tālāk citām institūcijām, piemēram, sociālajiem dienestiem vai informēt cietušo par iespējām saņemt palīdzību krīzes centros.

LM tuvākajā laikā valdībā iesniegs informatīvo ziņojumu par vardarbības ģimenē gadījumiem, to izplatību un dinamiku 2012. gadā.

Vienlaikus līdz šī gada 23. oktobrim LM sadarbībā ar pašvaldībām isteno pilotprojektu par cilvēku, kuri ir veikuši vardarbību ģimenē, rehabilitāciju. Tā ietvaros piecās pašvaldībās ir izveidotas grupas, kurās ar vardarbību veikušām personām strādā psihologi un sociālie darbinieki. Jau šobrīd visas iesaistītās pašvaldības novērtējušas pilotprojektu kā vērtīgu un vēlas to turpināt ilgtermiņā. Pilotprojektu LM uzsāka istenot 2011. gadā.

Padomes sanāksmes laikā LM speciālisti arī informēja par aktuālo darbību ar cilvēktirdzniecības upuriem. Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020. gadam paredzēti atsevišķi pasākumi cilvēktirdzniecības upuru rehabilitācijai un darbam ar cilvēkiem, kuri varētu būt riska grupā.

Izmaiņas pārkāpumu uzskaites punktu sistēmā

Ceļu satiksmes drošības direkcijas sagatavoto grozījumu Ministru kabineta noteikumos «Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas piemērošanas noteikumi» mērķis ir pilnveidot pārkāpumu uzskaites punktu sistēmu, ieviest jaunus ietekmēšanas līdzekļus, kā arī vienkāršot punktu reģistrēšanas un dzēšanas kārtību.

Noteikumu projektā agresīviem autovadītājiem paredzētas braukšanas uzvedības korekcijas grupu nodarbības. Plānots, ka «nopelnot» astoņus pārkāpumu uzskaites punktus, autovadītāji saņems uzaicinājumu apmeklēt nodarbības pie sertificēta psihologa. Ja nodarbības tiks apmeklētas, punktu skaits tiks samazināts par diviem punktiem, bet, ja tas

netiks izdarīts, palielināts par diviem punktiem.

Projektā iekļauta iespēja brīvprātīgi apmeklēt kursus ceļu satiksmes drošības jautājumos un drošas transportlīdzekļa vadīšanas jautājumos. Tādējādi savlaicīgi tiks dzēsti divi punkti. Šāda iespēja paredzēta vadītājiem, kuriem reģistrēti vismaz četri uzskaites punkti. Savukārt, sasniedzot astoņus punktus, tāpat kā līdz šim, vadītājam tiks izsūtīts paziņojums par pienākumu obligāti apmeklēt kursus vai attiecīgi doties uz iepriekš minētajām nodarbībām un, ja tas netiks izdarīts, punktu skaits tiks palielināts par diviem punktiem. Ja tiks izdarīts, tad punktu skaits tiks samazināts par diviem punktiem.

Vēl noteikumu grozījumos ir paredzēti uzskaites punkti par pārkāpumiem, par kuriem līdz

šim punkti netika piešķirti. Piemēram, par braukšanu ar automobili, kura stikli pārklāti ar pārklājumu, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām — viens punkts; par transportlīdzekļa izmantošanu satiksmē, kuram nav veikta OCTA, plānots piešķirt divus punktus, līdzīgi kā par braukšanu bez valsts tehniskās apskates.

CSDD informācija liecina, ka šobrīd pārkāpumu uzskaites punkti piešķirti 110 846 autovadītājiem, no kuriem lielākā daļa ir vīrieši — 81%. Savukārt maksimālais punktu skaits — 16 — šobrīd ir reģistrēts 222 autovadītājiem. Astoņi punkti ir vairāk kā 16 013 autovadītājiem.

Pārkāpumu uzskaites punktu sistēma Latvijā darbojas kopš 2004. gada. Pēdējās izmaiņas noteikumos veiktas 2009. gadā.

No «AUTOinfo»

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Nedēļas notikumi Preiļu iecirkni skaitļos

No 20. līdz 26. septembrim Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Preiļu iecirkņa teritorijā reģistrēti 51 dažāda veida notikumi. Kā informē Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, uzsākti deviņi kriminālprocesi. Vēl nedēļas laikā sastādīti 105 administratīvie protokoli. Tajā skaitā 78 protokoli bijuši ceļu satiksmes uzraudzības jomā. Noticis viens ceļu satiksmes negadījums, bet cilvēki tajā nav cietuši. Protokolus «nopelnījuši» divi velosipēda vadītāji, kuri stūrējuši riteņus alkohola reibumā. 12 gadījumos administratīvie protokoli sastādīti par alkohola lietošanu vai atrašanos alkohola reibumā sabiedriskā vietā. Par ar akcīzes nodokli apliekamo preču aprites noteikumu pārkāpumiem sastādīti divi administratīvie protokoli, par smēķēšanas ierobežojumu neievērošanu — viens protokols. 16 gadījumos protokoli sastādīti gājējiem, kuri nav ievērojuši ceļu satiksmes noteikumus.

Iereibis mopēdists nokļuva slimnīcā

23. septembrī no Aglonas novada Grāveru pagasta slimnīcā tika nogādāts kāds vīrietis alkohola reibumā. Viņš dzērumā bija braucis ar mopēdu un nokritis no braucamrīka, gūstot brūces.

No garāžas pazudušas kannas ar degvielu

24. septembrī Līvānos kādas garāžas īpašnieks konstatēja, ka notikusi zādzība. Zagļi aiznesuši vairākas kannas ar degvielu. Aprēķināts, ka īpašniekam nodarīti materiālie zaudējumi aptuveni 150 latu apmērā. Tiek lemts par kriminālprocesa uzsākšanu.

Sodis par ieroča neatbilstošu glabāšanu

24. septembrī notikušās pārbaudes laikā konstatēts, ka Riebiņu novada Stabulnieku pagastā kāds vīrietis nepareizi uzglabā šaujamieroci. Pārbaudes laikā tas atradies ārpus seifa.

Pa galveno ceļu braucošajiem tomēr ir priekšroka

25. septembrī Preiļos, Lāčplēša un Rēzeknes ielas krustojumā, reģistrēts ceļu satiksmes negadījums. 1985. gadā dzimis automašīnas Audi vadītājs izraisīja sadursmi, jo nepalaida pa galveno ceļu braucošo automašīnu VW. Sastādīts saskaņotais paziņojums.

Veikalā nozaga pudeli degvīna

26. septembrī kāds 1985. gadā dzimis vīrietis Preiļos veikalā nozaga pudeli ar degvīnu aptuveni piecu latu vērtībā. Uzsākts kriminālprocess, lieta nodota prokuratūrā kriminālvajāšanai.

Nelegālas cigaretes Riebiņos un Preiļos

Veicot profilaktiskos reidus par akcīzes preču aprites noteikumu ievērošanu, policijas darbinieki atklājuši vairākus pārkāpumus. Tā 26. septembrī Riebiņos pie kāda 1942. gadā dzimuša vīrieša atrastas 400 nelegālas cigaretes. Lielāks ķēriens policistiem bijis pie kāda 1973. gadā dzimuša Riebiņu iedzīvotāja. Tur izņemtas dažādu marķu nelegālas cigaretes attiecīgi 580, 200 un 400 gabali. Vēl turpat uzietis arī nelegāls alkohols — 750 mililitri.

Savukārt Preiļos kāds 1977. gadā dzimis vīrietis uzglabājis krietni lielāku daudzumu nelegālu tabakas izstrādājumu — 10 000 cigaretes.

Autovadītāji un velosipēdisti alkohola reibumā

Kārtējo reizi nākas pārliecināties, ka pie stūres dzērumā sēstas gan autovadītāji, gan velosipēdisti. Tā 27. septembrī dzērumā pie automašīnas stūres Preiļos apturēts kāds 1968. gadā dzimis vīrietis, kuram konstatēts 2,8 promiles liels reibums.

Savukārt 28. septembrī kāds Līvānu iedzīvotājs braucis ar velosipēdu 3,2 promiļu reibumā.

Pēc ugunsgrēka uzsākts kriminālprocess

28. septembrī saņemta informācija par ugunsgrēku Riebiņu novadā. Tur nodegusi kāda jaunbūve, cilvēki nav cietuši. Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 18. nodaļas — noziegumi pret īpašumu. Izmeklēšanā tiks noskaidrots aizdegšanās iemesls.

SLUDINĀJUMI, APSVEIKUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Pieskaries zilajam debesu jumam
Ar domām, ar dvēseli. Tā, lai to jūti.
Lai katru dienu nodzīvot nebūtu
Ne viegli, ne grūti.
Lai sirdī laimi gūsti.
Lai katrs mirklis gaismas piepildīts,
Mīlestībā ieskaus un sasildīts!

Sagaidot Starptautisko veco ļaužu dienu, gribu pateikties visiem tiem daudzajiem Līvānu novada senioriem, kuru darba gadi, zināšanas, pieredze un veselība ieguldīta Līvānu novada izaugsmē. Jūs neesat aizmirsti, jo bez jūsu ieguldījuma, cienījamie seniori, Līvānu novads nevarētu attīstīties tā, kā tas attīstās šodien! Vēlu jums veselību un sirdsmieru ikdienas gaitās!

Andris Vaivods, Līvānu novada domes priekšsēdētājs

Nācija, kas nenovērtē iepriekšējo paaudžu devumu, nevar plaukt un zelt. Tas jāsaprot valstsvīriem. Tas jāsaprot sabiedrībai. Tikai tad varēsīm godam lepoties ar savu valsti un tautu, ja pratīsim godāt savu pagātni, savus vecākus un vecvecākus. Sirsnīgi sveicu visus seniorus Starptautiskajā veco ļaužu dienā!

Cienā Jānis Klaužs, 11. Saeimas deputāts

Cienījamie seniori!

Preiļu novada domes vārdā sirsnīgi sveicu jūs 1. oktobrī – Starptautiskajā veco ļaužu dienā! Šajā svētku reizē pateicos par jūsu neizmērojamo ieguldījumu Preiļu un Latvijas veidošanā. Vēlos pateikt lielu paldies par jūsu mūža devumu nākamajai paaudzei, par aktīvu iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē, par dalīšanos ar mums savā bagātajā pieredzē! Novēlu stipru veselību, izturību, dzīvesprieku, gādīgus bērnus un mīļus mazbērnus!

Patiesā cienā Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs

Caur nakti zvaigznes drumska krīt
Un sadeģdama vīz.
Mūžs dots, lai vari pierādīt,
Ka esi dzīvojis.

Cienījamie Riebiņu novada seniori! Pateicamies par jūsu mūža devumu novada attīstībā un no sirds apsveicam jūs Starptautiskajā veco ļaužu dienā, vēlot labu veselību, možu garastāvokli, darītprieku un vēl daudzus, ar bērnu un mazbērnu mīlestību piepildītus, gadus!

Riebiņu novada dome

Stādu dienas stādaudzētavā
"Meža rasas" 4., 5., 6. oktobrī.
Visiem augiem
30% atlaide.
Tālr. 26331718.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
Iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svāri. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

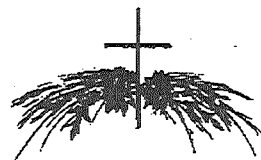
Pārdod

slaucamu govī LB 4. laktācijas. Tālr. 26499415.

Izīrē

1 istabu Preiļos. Tālr. 26571747.

SIA Lauku Miesnieks
Iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

Tēt, tie esam mēs, kuros tālāk
Nu skanēs Tavs dzīvības stāsts...
Sērojam kopā ar jums,
Arvi, Solvita, Andi un jūsu
māmiņu, mūžības ceļā pavadot
TĒTI un VĪRU.

Salas pamatskolas 1., 5., 6. klases skolēni, vecāki, audzinātājas

Tavu pēdējo vasaru dzērves uz spārniem aiznes,

Atstājot atmiņas...

Izsakām visdziļāko līdzjūtību bērniem Arvim, Solvitai, Andim, sievai Lilijai, visiem tuviniekiem, pāragri guldot dzimtajā smiltajā tētī, vīru, dēlu, brāli Arvidu KRASNO.

Salas pamatskolas skolotāji

Par spīti lietum — aktīva Olimpiskā diena

Sākums 1. lappusē.

Diena iesākās svinīgi — ar dalībnieku iesološanu, uzmundrinošām uzrunām un olimpiskā karoga ienesānu un uzvilksānu mastā.

Olimpiskā diena Preiļu novadā notika jau trešo gadu. Olimpiskais vēstnesis tajā bija mūsu novadniece, šī gada pasaules čempionāta Maskavā dalībniece, daudzu vietēja un starptautiska mēroga sacensību uzvarētāja ātrslidotāja Anita Kažemāka. Savā uzrunā pasākuma atklāšanā Anita uzsvēra, ka Latvija, lai gan maza, tomēr ir

sportiska valsts, par ko liecina mūsu sportistu daudzie labie panākumi un uzvaras pasaules ranga sacīkstēs. Jo cilvēks vairāk kustas, jo dzīvīgāks un veselīgāks tas jūtas, atgādina sportiste. Savukārt Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs visiem vēlēja veiksmi sportā sacensībās, panākumus mācībās un uzsvera, ka ar kopīgo vingrošanu un piedalīšanos Olimpiskajā dienā Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skola uzsāk 50 gadu kopš savas dibināšanas svinības. Šajā laikā skola ir sagatavojusi daudzus turpmāk veiksmīgus sportistus, kuri nes Preiļu no-

vada vārdu pasaulē, sniegusi interesi jauniešiem, kuri vēlāk kļuvuši par sporta pedagogiem, bet vēl citiem devusi spēku, enerģiju un veselību.

Pēc kopīgas vingrošanas Olimpiskās dienas dalībnieki devās tradicionālajā kopīgajā skrējienā apkārt parkam. Vēlāk turpinājās aktivitātes skolās. Preiļu Valsts ģimnāzijā notika zibensturnīrs futbolā, savukārt Preiļu 1. pamatskolā vispirms klases stundas ar audzinātājiem par olimpiskās kustības vēsturi, bet dienas noslēgumā virves vilkšanas sacensības starp klasēm. Preiļu novada domes sporta

pasākumu organizators Leonīds Valdonis atzinīgi novērtēja Preiļu 2. vidusskolas izrādīto interesi par pievienošanos Olimpiskās dienas dalībnieku pulkam. Tā kā pieteikumi ar potenciālo dalībnieku skaitu sertifikāta saņemšanai Latvijas Olimpiskajā komitejā jāiesniedz jau maijā, Preiļu 2. vidusskolas audzēkņi un pedagogi rikoja pasākumu atsevišķi, kā arī piedalījās zīmējumu un domrakstu konkursā. Nākamgad viņi būs kopā ar pārējiem Olimpiskās dienas dalībniekiem stadionā.

L. Kirillova

Uzsāks aktīvo apkures sezonu

Iestājoties vēsākiem laika apstākļiem, aktuāls kļuvis jautājums par siltumenerģijas piegādi. SIA "Preiļu saimnieks" siltumapgādes nodaļas vadītājs Vladimirs Haritonovs informē, ka siltumapgādes infrastruktūra ir savlaicīgi sakārtota jau vasarā un pēc klientu pieprasījuma var sākt aktīvo apkures sezonu, ziņo SIA "Preiļu saimnieks" sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šņepste.

Apkures pieslēgšanas kārtība nemainās. Ja daudz-

dzīvokļu dzīvojamās mājas iedzīvotāju vairākums uzskata, ka apkure nepieciešama pieslēgt, tad mājas vecākais vai dzīvokļu īpašnieki ar iesniegumu informē siltumapgādes nodaļu, tiek uzklauti arī telefona zvani. Pirmās apkurei tiks pieslēgtas tās daudzdzīvokļu mājas, kuru iedzīvotāji būs informējuši par apkures nepieciešamību, visā pilsētā apkure tiks pieslēgta pakāpeniski.

No **pirmdienas, 30. septembra**, apkure pieslēgta bērnu dārziem un skolām.

Mūsu laika paradokss

✓ Mūsu laika paradokss ir tas, ka mums ir augstas celtnes, bet zems pacietības līmenis, platas maģistrāles, bet šaurs skatījums.

✓ Tērējam vairāk, saņemam mazāk, pērkam vairāk, priecājamies mazāk.

✓ Mums ir lielas mājas, bet arvien mazākas ģimenes, labākas ērtības, bet mazāk laika.

✓ Dzeram pārāk daudz, smēķējam pārāk daudz, tērējam pārāk bezatbildīgi, smejamies pārāk maz, braucam pārāk ātri, aizsvīstamies pārāk viegli, ejam gulēt pārāk vēlu, pamostamies pārāk noguruši, lasām pārāk maz, pārāk daudz skatāmies televīziju un hūdzamies pārāk reti.

✓ Esam palielinājuši savas ambīcijas, bet samazinājuši patiesas

vērtības.

✓ Runājam pārāk maz, mīlam pārāk reti, ienīstam pārāk bieži.

✓ Esam sasnieguši Mēnesi, bet ar problēmām pārējam ielu, lai iepazītos ar jauno kaimiņu.

Iekarojam Visuma plašumus, bet ne garīgos. Darām vairāk, bet ne labākas lietas.

✓ Mēs attīrām gaisu, bet piesārņojam dvēseli.

✓ Esam pakļāvuši sev atomu, bet ne savus aizspriedumus.

✓ Rakstām vairāk, bet uzzinām mazāk.

✓ Plānojam vairāk, bet sasniedzam mazāk.

✓ Esam iemācījušies steigties, bet gaidīt nē.

✓ Radām jaunus datorus, kas glabā aizvien vairāk informācijas

un kopiju izvirdumus, bet komunicējam aizvien mazāk.

✓ Šis ir ātrās ēšanas un sliktas vielmaiņas, lielu cilvēku un mazu dvēseļu, ātras peļņas un sarežģītu savstarpējo attiecību laiks. Laiks, kad pieaug ģimenes ienākumi un pieaug šķiršanās skaits, skaistu māju un izjauktu ģimenes pavaržu laiks. Laiks, kad ir īsi attālumi, vienreizēji autiņi, vienreizēja morāle, vienas nakts sakari, liekais svārs un tabletes, kas dara visu — uzbudina mūs, nomierina, nogalina mūs.

Laiks, kad ir pilni veikali, bet tukšas noliktavas. Laiks, kad tehnoloģijas ļauj šim rakstam nokļūt pie jums un tai pašā laikā ļauj padalīties ar citiem, vai vienkārši nospiest «Delete».

Džordans Karlins

PASMAIDĪSIM

— Nu, Fedja...
— Klau, Fedja! — draudīgi no-
velk vīrs, — tagad klausies
uzmanīgi! Pasaki Vasjam: vēlreiz
redzēšu manā ledusskapī, — jei
bogu, nositīšu!

Veči sabīdījuši kortelīti, bet, lai kulturāli pasēdētu, vajag zacenīti. Viens, kuram mājas vistuvāk, piedāvājas aizskriet pakaļ. Vīrs ieiet dzīvoklī, ielūkojas guļamistabā un ierauga, ka sieva nez kāpēc guļ gultā kaila. Viņš klusiņām ielavās virtuvē, atver ledusskapī un ierauga tajā svešu vīrišķi.

— Kas tu tāds?! — viņš pārbijies iesaucas.

— Kas, kas ... Nu, Vasja...

— Ko tu dari manā le-

dusskapī?

— Ko daru... Desu ēdu...

Vīrs pakampj desas luņķi, jož

pie čomiem un izstāsta notikušo.

— Tu gan esi muļķis, — no-

smej pudeles brāļi. — Tas taču

bija tavas sievas mīļākais, ko

viņa paslēpa ledusskapī, dzirdot,

ka tu slēdz vaļā dzīvokļa durvis.

Vīrs atkal skrien atpakaļ.

Metas pie ledusskapja, atrauj

durvis, bet tur jau cits.

— Kas tu tāds?

— Nu, Fedja...
— Klau, Fedja! — draudīgi no-
velk vīrs, — tagad klausies
uzmanīgi! Pasaki Vasjam: vēlreiz
redzēšu manā ledusskapī, — jei
bogu, nositīšu!

Skolotāja aizvedusi bērnus uz
ekskursiju Mākslas muzejā, lai
parādītu, kā norit rekonstrukci-
jas darbi. Pēkšņi tur notiek
tragisks negadījums. No stala-
žām nokrīt un nositas celtnieks.
Bērni atgriežas skolā nomākti,
— puikas ir nerunīgi, meitenes
histēriski raud. Skolas psiholoģe
mēģina pārrunāt notikušo.

— Pastāsti, Maņa, kāpēc,

tavuprāt, onkulis nokrita?

— Onkulis droši vien

neievēroja darba drošības notei-

kumus...

— Un kā tu domā, Sjoma?

— Varbūt onkulis bija dzēris

šnabi...

Pēkšņi sarunā iejaucas

Vovočka:

— Skolotāj, es zinu, kāpēc on-

kulis nokrita! Viņš slikti

izrunājās par manu mammu! Es

pats dzirdēju, kā viņš teica: «J...p

tavu māti! Beidz trepes kratīt,

puika!»